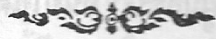

๒๐. บทสวดมนต์แปล มหาพุทธโถมณาการปาฐะ
พระพุทฺธคุณร้อยบท

(หันทะ มะย้ง พุทฺธัสสะ ณะคะวะโต โอมะนาการะปาฐัง ณะณามะ เส.)

เตนะหิ กัันเต สุโณหิ, ดูก่อนท่านผู้เจริญ, ขอก่อนจงฟังซึ่งคำของข้าพเจ้าเถิด:
ยัสสาหัง สภาวะโก, ข้าพเจ้านั้น เป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค พระองค์ใด,
ฐัสสะ, พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น, เป็นนักปราชญ์ผู้ทรงไว้ซึ่งปัญญา,
วิคะตะโมหัสสะ, เป็นผู้ปราศจากแล้ว จากโมหะ,
ปะภินนะขัสสะ, เป็นผู้มีเสาะเชื่อนเครื่องตรึงจิต อันหักแล้ว,
วิชตะวิชะยัสสะ, เป็นผู้มีชัยชนะ อันวิชิตแล้ว,
อะนัมัสสะ, เป็นผู้ปราศจากแล้ว จากสิ่งคับแค้นสะเทือนใจ,
สุตะมะจิตตัสสะ, เป็นผู้มีจิตสมาเสมอด้วยดี,
พุทฺธะสัสสะ, เป็นผู้ที่มีปรกติภาวะ แห่งบุคคลผู้เป็นพุทธะ,
สาธูปัญญัสสะ, เป็นผู้ที่มีปัญญา เครื่องยังประโยชน์ให้สำเร็จ,
เวตะมันตารัสสะ, เป็นผู้ข้ามไปได้แล้ว ซึ่งวิกฎสงสารอันขรุขระ,
วิมะลัสสะ, เป็นผู้ปราศจากแล้ว จากมลทินทั้งปวง,
ณะคะวะโต ตัสสะ สภาวะโกหะมัสมิ, ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค
พระองค์นั้น;
อะกะถังกะถิสสะ, พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น, เป็นผู้ไม่มีการถามใคร
ว่าจะไร เป็นอะไร,
ตุสิตตัสสะ, เป็นผู้พร้อมแล้ว ด้วยความอิมในธรรม อยู่เสมอ,
วันตะโลกามิสสะ, เป็นผู้มีเหยื่อในโลก อันทรงคายทิ้งแล้ว,

- มุกิตัสสะ, เป็นผู้มุกิตาจิต ในสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง,
 กะตะสะมะณัสสะ, เป็นผู้สมณะภาวะ อันทรงกระทำสำเร็จแล้ว,
 มนะุขัสสะ, เป็นผู้ถือกำเนิดแล้ว แต่กำเนิดแห่งมนุษย์ (มนุษย์) โดยแท้,
 อันติมะสะวีรัสสะ, เป็นผู้สรีระ อันมีในครั้งสุดท้าย,
 ณะรัสสะ, เป็นผู้เป็นนรชน คือเป็นคนแท้,
 อะโนปะมัสสะ, เป็นผู้อันใครๆ กระทำอุปมามิได้,
 วีระขัสสะ, เป็นผู้ปราศจากกิเลส อันพึงเปรียบได้ด้วยรูป,
 ณะกะวะโต ตัสสะ ตาเวโกหะมัสมิ, ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค
 พระองค์นั้น.
 อะสังสะขัสสะ, พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น, เป็นผู้หมดสิ้นแล้ว
 จากความสงสัยทั้งปวง,
 กุสะลัสสะ, เป็นผู้บัญญัติ เครื่องตัดกิเลสจุกจุกหายาก เสียได้,
 เวณะยิกัสสะ, เป็นผู้นำสัตว์ สู่สภาพอันวิเศษ.
 สาระถิวรัสสะ, เป็นสารถีอันประเสริฐ กว่าสารถีทั้งหลาย,
 อะนุตตะรัสสะ, เป็นผู้ไม่มีใครยิ่งกว่า โดยคุณธรรมทั้งปวง,
 ฐิระธัมมัสสะ, เป็นผู้ธรรม เป็นที่ตั้งแห่งความชอบใจ ของสัตว์ทั้งปวง
 นิกกัขัสสะ, เป็นผู้กัขาเครื่องข้องใจ อันทรงนำออกแล้วหมดสิ้น,
 ปะภาสะกะรัสสะ, เป็นผู้กระทำ ซึ่งความสว่างแก่ปวงสัตว์,
 มานัจฉิทัสสะ, เป็นผู้ตัดแล้วซึ่งมานะ เครื่องทำความสำคัญมั่นหมาย,
 วีรัสสะ, เป็นผู้วิริยธรรม เครื่องกระทำความแก่กล้า,
 ณะกะวะโต ตัสสะ ตาเวโกหะมัสมิ, ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค
 พระองค์นั้น;
 นิสะกัสสะ, พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น, เป็นผู้เป็นยอดมนุษย์
 แห่งมนุษย์ทั้งหลาย,

อปฺปะเมยฺยัสสะ,
 คัมภีรัสสะ,
 โมนัปปัตตัสสะ,
 เจมังกะรัสสะ,
 เวทัสสะ,
 ฐัมมัญฺฐัสสะ,
 สุตฺตวุตตตัสสะ
 สังกาคิกัสสะ,
 มุตตัสสะ,
 กะคะวะโต ตัสสะ สวาจะโกหะมัสมิ,
 นากัสสะ,
 บันตะเสนัสสะ,
 ษณะสญฺญโณชะนัสสะ,
 วิมุตตัสสะ,
 ปะภูมึนตะกัสสะ,
 โมนัสสะ,
 บันนะระชัสสะ,
 วัตะรากัสสะ,
 ทันตัสสะ,
 นิปะบัญญัติสสะ,
 กะคะวะโต ตัสสะ สวาจะโกหะมัสมิ,
 เป็นผู้มีคุณอันใคร ๆ กำหนดประมาณให้มิได้,
 เป็นผู้มีธรรมชาติอันลึกซึ้ง, ไม่มีใครหยั่งได้,
 เป็นผู้ถึงซึ่งปัญญา เครื่องทำความเป็นแห่งมุนี,
 เป็นผู้กระทำความเกษม แก่สรรพสัตว์,
 เป็นผู้เวท คือญาณเครื่องเจาะแทงซึ่งโมหะ,
 เป็นผู้ประดิษฐานอยู่ในธรรม,
 เป็นผู้มีพระองค์ อันทรงจัดสรรดีแล้ว,
 เป็นผู้ลวงกิเลส อันเป็นเครื่องข้องเสียได้,
 เป็นผู้หลุดรอดแล้ว จากบ่วงทงปวง,
 ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค
 พระองค์นั้น;
 พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น, เป็นผู้ เป็นดังพระยาช้าง
 ตัวประเสริฐ,
 เป็นผู้มีการนอนอันสงบ จากการรบกวนแห่งกิเลส,
 เป็นผู้กิเลส เครื่องประกอบไว้ในภพ สิ้นสุดแล้ว,
 เป็นผู้พ้นพิเศษแล้ว จากทุกข์ทงปวง,
 เป็นผู้มีความคิด เหมาะเจาะเฉพาะเรื่อง,
 เป็นผู้มีปัญญา เครื่องทำความเป็นแห่งมุนี,
 เป็นผู้มีมานะเป็นตรง อันพระองค์ทรงลดลงได้แล้ว.
 เป็นผู้ปราศจากแล้ว จากโรค,
 เป็นผู้มีการฝึกตน อันฝึกแล้ว,
 เป็นผู้หมดสิ้นแล้ว จากกิเลสเครื่องเหนี่ยวหน่วงให้เนิ่นช้า,
 ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค
 พระองค์นั้น

อิสิตัตตะมัสสะ,	พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น, เป็นผู้แสวงหา พบคุณอันใหญ่หลวง องค์ที่ ๗,
อะกุหัสสะ,	เป็นผู้ปราศจากแล้ว จากความคดโกง,
เตวิชชัสสะ,	เป็นผู้ทรงไว้ ซึ่งวิชาทั้ง ๓,
พรหมะสัจจัตตัสสะ,	เป็นผู้เป็นพรหม แห่งปวงสัตว์,
นหาคะกัสสะ,	เป็นผู้เสร็จ จากการอาบการล้างแล้ว,
ปะทะกัสสะ,	เป็นผู้หลักเกณฑ์ ในการกระทำทั้งปวง,
บัสตัทธัสสะ,	เป็นผู้กมลสันดาน อันระงับแล้ว,
วิทิตะเวทัสสะ,	เป็นผู้มีญาณเวท อันวิทิตแล้ว,
ปุรินทะกัสสะ,	เป็นผู้ทำลาย ซึ่งธาณินคร แห่งกิเลสทั้งหลาย,
ลักกัสสะ,	เป็นผู้เป็นจอม แห่งสัตว์ทั้งปวง,
ภะคะวะโต ตัสสะ ตาวะโกหะมัสมิ,	ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น,
อะริยัสสะ,	พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น, เป็นผู้ไปพ้นแล้ว จากชาติคือกิเลส,
ภาวิตัตตัสสะ,	เป็นผู้มีตน อันอบรมถึงที่สุดแล้ว,
บัตติบัตตัสสะ,	เป็นผู้มีธรรมที่ควรบรรลु อันบรรลุแล้ว,
เวชยากระณัสสะ,	เป็นผู้กระทำ ซึ่งอรรถะทั้งหลาย ให้แจ่มแจ้ง,
สะติมะโต,	เป็นผู้มีสติสมบุรณ์อยู่เอง ในทุกภพ,
วิปัสสีตัสสะ,	เป็นผู้มีความรู้แจ้งเห็นแจ้ง เป็นปกติ,
อะนะภินะตัสสะ,	เป็นผู้ไม่แปรปลง ด้วยอำนาจแห่งกิเลส,
โน อะปะณะตัสสะ,	เป็นผู้ไม่พัวพัน ด้วยอำนาจแห่งกิเลส,
อาเนขัสสะ,	เป็นผู้ไม่หวั่นไหว ด้วยอำนาจแห่งกิเลส,

วัสปีปัตตัสสะ, เป็นผู้บรรลุถึง ซึ่งความมีอำนาจเหนือกิเลส,
 กะกะวะโต ตัสสะ สาวะโกหะมัสมิ, ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค,
 พระองค์นั้น;
 สัมมัคคะตัสสะ, พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น, เป็นผู้ไปแล้ว โดยชอบ
 ฌายิสสะ, เป็นผู้มีการเพ่งพินิจ ทั้งในสมาธิและปัญญา,
 อะนันทะตันตะรัสสะ, เป็นผู้สิ้นแดน อันกิเลสตามถึงไม่ได้แล้ว,
 สุกขัสสะ, เป็นผู้หมดจดแล้ว จากสิ่งเศร้าหมองทั้งปวง,
 อะสีตัสสะ, เป็นผู้อันค้นหาและทวิฐิ อาศัยไม่ได้แล้ว
 อัมปะเกตัสสะ, เป็นผู้ไม่มีความหวาดกลัว ในสิ่งที่เป็นที่ตั้งแห่งความกลัว
 ปะวัตตัสสะ, เป็นผู้สังคแล้ว จากการรบกวนแห่งกิเลสทั้งปวง,
 อักกะปัตตัสสะ, เป็นผู้บรรลุแล้ว ซึ่งธรรมอันเลิศ,
 ตินณัสสะ, เป็นผู้ข้ามแล้ว ซึ่งโสมกันดาร,
 ตาระขันตัสสะ, เป็นผู้ยังบุคคลอื่นให้ข้ามแล้ว ซึ่งโสมะนั้น,
 กะกะวะโต ตัสสะ สาวะโกหะมัสมิ, ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค
 พระองค์นั้น;
 ตันตัสสะ, พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น, เป็นผู้สิ้นแดนสงบรังับแล้ว,
 ภูริบัญญัติสสะ, เป็นผู้บัญญัติ อันหนาแน่น,
 มะหาบัญญัติสสะ, เป็นผู้บัญญัติ อันใหญ่หลวง,
 วัตตะโลกัสสะ, เป็นผู้ปราศจากแล้ว จากโลภะ,
 ตะถาคะตัสสะ, เป็นผู้มีการไปและการมา เหมือนอย่างพระพุทธรเจ้าทั้งหลาย,
 สุกะตัสสะ, เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี,
 อัมปะฎิปุกะลัสสะ, เป็นบุคคล ผู้ไม่มีบุคคลใดเปรียบ,

อะระสมัตตสสะ, เป็นบุคคล ผู้ไม่มีบุคคลใดเสมอ,
 วิศวาระทตสสะ, เป็นบุคคล ผู้มีญาณอันแก่กล้า,
 นิปฺปลตสสะ, เป็นผู้บัญญัติฐานะเอื้ออำนวย,
 ภาวะวะโต ตตสสะ สวาระโกหะมัตตัม, ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค
 พระองค์นั้น.
 ตัมหัจฉิตตสสะ, พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้น, เป็นผู้เจาะทะลุข่าย
 คือตัมหาเครื่องดักสัตว์,
 พุทฺธตสสะ, เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เป็นปรกติ,
 วัตะธุมมตสสะ, เป็นผู้ฝึกเลศดูจคว้นไฟ ไปปราศแล้ว,
 อะหุปะลิตตตสสะ, เป็นผู้อันตัมหาและทิวี่ ไม่ฉาบทาได้อีกต่อไป,
 อาหุเนยยัตตสสะ, เป็นผู้เป็นอาหุเนยยบุคคล ควรแก่ของที่เขานำไปบูชา,
 ยักขัตตสสะ, เป็นผู้ที่โลกทั้งปวง ต้องบูชา,
 อุตตะมะปุกกะถตสสะ, เป็นบุคคลผู้สูงสุด แห่งบุคคลทั้งหลาย,
 อะตุลตสสะ, เป็นผู้ผู้คุณ อันไม่มีใครวัดได้,
 มะหะโต, เป็นผู้เป็นมหาบุรุษ,
 ยะตักกัปปัตตตสสะ, เป็นผู้ถึงแล้ว ซึ่งความเลิศด้วยเกียรติคุณ,
 ภาวะวะโต ตตสสะ สวาระโกหะมัตตัม, ข้าพเจ้าเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาค
 พระองค์นั้น.
 อิติ. ดั่งนี้แล.

(อุปาลิวาสสูตร ม.ม. ๑๓/๗๗/๘๒.)

๒๑. บัจจะเวกขณ้องค์อุโบสถศีล

(หันทะ มะยัง อุโปสถัญจะ บัจจะเวกขณะ ปาฐัง กะณามะ เส.)

(องค์อุโบสถที่ ๑)

ยาระชัง อระหันโต, จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย
 ปาณาติปาตัง ปะหาเย, ทำนละการฆ่าสัตว์มีชีวิตแล้ว, ปาณาติปาตา
 ประฏิวิระตา, เว้นขาดจากการฆ่าสัตว์มีชีวิตแล้ว, นิหิตะทัณฑา นิหิตะสัตถา,
 ทิ้งเครื่องทุบตีแล้ว, ทิ้งเครื่องศัสตราแล้ว, ลัชชี ทะยาบันนา, มีความละอาย
 แก่บาป, ถึงพร้อมแล้วด้วยความขวนขวายเพราะกรุณา, สัพพะปาณะภูตะหิตา-
 นุกัมปิโน วิหารันติ, เป็นผู้เฉยไม่ได้ในการเกื้อกูลแก่สัตว์มีชีวิตทั้งปวง;

อะหัมบัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, แม้เราในวันนี้,
 ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้, ปาณาติปาตัง ปะหาเย, ก็ละการฆ่าสัตว์มีชีวิตแล้ว,
 ปาณาติปาตา ประฏิวิระโต (ระตา), เว้นขาดจากการฆ่าสัตว์มีชีวิตแล้ว,
 นิหิตะทัณฑา (ทัณฑา) นิหิตะสัตถา (สัตถา), ทิ้งเครื่องทุบตีแล้ว, ทิ้งเครื่อง
 ศัสตราแล้ว, ลัชชี (ลัชชี) ทะยาบันโน (บันนา), มีความละอายแก่บาป,
 ถึงพร้อมแล้วด้วยความขวนขวายเพราะกรุณา, สัพพะปาณะภูตะหิตานุกัมปิ
 (กัมปิโน) วิหารามิ, เป็นผู้เฉยไม่ได้ในการเกื้อกูลแก่สัตว์มีชีวิตทั้งปวง, อิมินาปี
 อังเคนะ อระหะตัง อะนุกะโรมิ, เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์
 แห่งอุโบสถ मैं, อุโปสโธ จะ เม อุปะวุตโธ กะวิสสะติ. และอุโบสถ
 จักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุโบสถที่ ๒)

ยาระชิวัง อระหันโต, จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย, อะทินนาทานัง ปะหายะ, ท่านละการถือเอาสิ่งของที่เขาไม่ให้แล้ว, อะทินนาทานา ปะฏิวิระตา, เว้นขาดจากการถือเอาสิ่งของที่เขาไม่ให้แล้ว, ทินนาทายี ทินนะปาฎิกังขี, ถือเอาแต่สิ่งของที่เขาให้, มีความมุ่งหวังแต่สิ่งของที่เขาให้, อะเถเนนะ สุจิฎเตะนะ อัตตะนา วิหะรันติ, มีตนเป็นคนไม่ขโมย, มีตนเป็นคนสะอาด เป็นอยู่;

อะหัมปิชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, แม้เราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้, อะทินนาทานัง ปะหายะ, ก็ละการถือเอาสิ่งของที่เขาไม่ให้แล้ว, อะทินนาทานา ปะฏิวิระโต (ระตา), เว้นขาดจากการถือเอาสิ่งของที่เขาไม่ให้แล้ว, ทินนาทายี (ทายินี) ทินนะปาฎิกังขี (กังขินี), ถือเอาแต่สิ่งของที่เขาให้, มีความมุ่งหวังแต่สิ่งของที่เขาให้, อะเถเนนะ สุจิฎเตะนะ อัตตะนา วิหะรามิ, มีตนเป็นคนไม่ขโมย, มีตนเป็นคนสะอาด เป็นอยู่, อิมินาปี อังเคนะ อระหะตัง อะนุกะโรมิ, เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโบสถแห่งนี้, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ กะวิสสะติ. และอุโบสถจักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุโบสถที่ ๓)

ยาระชิวัง อระหันโต, จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย, อะพรัหมะจะริยัง ปะหายะ, ท่านละความประพฤตินันมิใช่พรหมจรรย์เสียแล้ว, พรัหมะจारी อาราจारी, เป็นผู้ประพฤติพรหมจรรย์, ประพฤติห่างไกลจากกามคุณ, วิระตา เมถุณา คามะธัมมา, เว้นจากการประพฤติของคนที่อยู่กันเป็นคู่, อันเป็นของสำหรับชาวบ้าน;

อะหัมบิษชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, แม้เราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้, อะพรัหฺมะจะริยัง ปะหาเย, กิละความประพฤดิอันมิใช่ พรหมจรรย์เสียแล้ว, พรัหฺมะจารี (จรวินิ) อาราจารี (จรวินิ), เป็นผู้ประพฤดิ พรหมจรรย์, ประพฤดิห่างไกลจากกามคุณ, วิระโต (ระตา) เมถุนา กามะธัมมา, เว้นจากการประพฤดิของคนที่อยู่กันเป็นคู่, อันเป็นของสำหรับชาวบ้านเสีย, อิมินาปี อังเคนะ อระหะตัง อะนุกะโรมิ, เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโปสถแม่นี้, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ กะวิสสะติ. และ อุโปสถจักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุโปสถที่ ๔)

ยาระชิวัง อระหันโต, จำเดิมแต่คั่นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย, มุสาวาทัง ปะหาเย, ท่านละการพูดเท็จแล้ว, มุสาวาทา ปะฏิวิระตา, เว้นขาดจากการพูดเท็จแล้ว, สัจจะวาทีโน สัจจะสันธา, เป็นผู้พูดแต่คำจริง, ธำรงไว้ซึ่งความจริง, เรุตตา บัจจะยิกา, เป็นผู้มีความพูดเชื่อถือได้, เป็นผู้พูดมีเหตุผล, อะวิสังวาทะกา โลกัสสะ, ไม่เป็นคนลวงโลก;

อะหัมบิษชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, แม้เราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้, มุสาวาทัง ปะหาเย, กิละการพูดเท็จแล้ว, มุสาวาทา ปะฏิวิระโต (ระตา), เว้นขาดจากการพูดเท็จแล้ว, สัจจะวาที (วาทีนิ) สัจจะสันธา (สันธา), เป็นผู้พูดแต่คำจริง, ธำรงไว้ซึ่งความจริง, เรุตโต (เรุตตา) บัจจะยิกอ (ยิกา), เป็นผู้มีความพูดเชื่อถือได้, เป็นผู้พูดมีเหตุผล, อะวิสังวาทะโก (วาทีกา) โลกัสสะ, ไม่เป็นคนลวงโลก, อิมินาปี อังเคนะ อระหะตัง อะนุกะโรมิ, เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโปสถแม่นี้, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ กะวิสสะติ. และอุโปสถจักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุโบสถที่ ๕)

ยวาชิวัง อระหังโต, จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย, สุรามระยัมชชะปะมาทัญฐานัง ปะหายะ, ท่านละการเสพของเรามีสุราและเมรัยเป็นต้น, อันเป็นที่ตั้งของความประมาทแล้ว, สุรามระยัมชชะปะมาทัญฐานา ปะฏิวิระตา, เว้นขาดจากการเสพของเรามีสุราและเมรัย เป็นต้น, อันเป็นที่ตั้งของความประมาทแล้ว;

อะหัมบัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, แม้เราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้, สุรามระยัมชชะปะมาทัญฐานัง ปะหายะ, ก็ละการเสพของเรามีสุราและเมรัย เป็นต้น, อันเป็นที่ตั้งของความประมาทแล้ว, สุรามระยัมชชะปะมาทัญฐานา ปะฏิวิระโต (ระตา), เว้นขาดจากการเสพของเรามีสุราและเมรัย เป็นต้น, อันเป็นที่ตั้งของความประมาทแล้ว, อิมินาปี อังคะนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ, เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโบสถ मैंนี้, อุโปสะโต จะ เม อุปะวุตโต กะวิสสะติ. และอุโบสถก็เป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุโบสถที่ ๖)

ยวาชิวัง อระหังโต, จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์ทั้งหลาย, เอกะภัตติกา, ท่านมีอาหารวันหนึ่งเพียงหนเดียว, รัตตูปะระตา, งคการบริโภคนิราตรี; วิระตา วิกาละโกชะนา, เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล;

อะหัมบัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, แม้เราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้, เอกะภัตติโก (ติกา), ก็เป็นผู้มีอาหารวันหนึ่งเพียงหนเดียว, รัตตูปะระโต (ระตา), งคการบริโภคนิราตรี, วิระโต (ระตา) วิกาละโกชะนา, เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล, อิมินาปี อังคะนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ, เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโบสถ मैंนี้, อุโปสะโต จะ เม อุปะวุตโต กะวิสสะติ. และอุโบสถก็เป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุโบสถที่ ๗)

ยวาชะวัก อระหังโต, จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์
ทั้งหลาย, นัจจะ กัตตะ วาทิตะ วิสุกะ ทัสสะนะ มาลา กัณฐะ วิเลปะนะ
ธาระณะ มัตตะนะ วิภูสะนัญญานา ปะฏิวิระตา, ท่านเป็นผู้เว้นขาดแล้ว,
จากการฟ้อนรำ การขับเพลง การดนตรี, การดูการเล่นชนิดเป็นข้าศึกต่อกุศล,
การตัดทรงผมใส่ การประดับ การตกแต่งตน, ด้วยพวงมาลา ด้วยเครื่องกลิ่น
และเครื่องผิดทา;

อะหัมบิขะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, แม้เราในวันนี้,
ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้, นัจจะ กัตตะ วาทิตะ วิสุกะ ทัสสะนะ มาลา กัณฐะ
วิเลปะนะ ธาระณะ มัตตะนะ วิภูสะนัญญานา ปะฏิวิระโต (ระตา), ก็เป็น
ผู้เว้นขาดแล้ว, จากการฟ้อนรำ การขับเพลง การดนตรี, การดูการเล่นชนิดเป็น
ข้าศึกต่อกุศล, การตัดทรงผมใส่ การประดับ การตกแต่งตน, ด้วยพวงมาลา
ด้วยเครื่องกลิ่นและเครื่องผิดทา อิมินาปี อังเคนะ อระหะตัง อะนุกะโรมิ,
เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโบสถแห่งนี้, อุโปสะโต จะ เม
อุปะวุตโต กะวิสสะติ. และอุโบสถก็เป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

(องค์อุโบสถที่ ๘)

ยวาชะวัก อระหังโต, จำเดิมแต่ต้นจนตลอดชีวิต, พระอรหันต์
ทั้งหลาย, อูจาสะยะนะ มะหาสะยะนัง ปะหายะ, ท่านละการนอนบนที่นอน
สูง และที่นอนใหญ่แล้ว, อูจาสะยะนะ มะหาสะยะนา ปะฏิวิระตา, เว้น
ขาดจากการนอนบนที่นอนสูงและที่นอนใหญ่แล้ว, นิจะเสยยัง กัปปะนติ,
มัญจะเก วา ตินะสันอะระเก วา, ย่อมสำเร็จการนอนบนที่นอนอันต่ำ,
บนเตียงน้อย, หรือบนเครื่องลาดอันทำด้วยหญ้า;

อะหัมปิหะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, แม้เราในวันนี้, ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้, อูจาสะยะนะ มหาสะยะนัง ปะทายะ, กิละการนอนบนที่นอนสูง และที่นอนใหญ่แล้ว, อูจาสะยะนะ มหาสะยะนา ประฏิวัระโต (ระตา), เว้นขาดจากการนอนบนที่นอนสูง และที่นอนใหญ่แล้ว, นี้จะเสยยัง กัปปะมิ, มัญจะเก วา ตีณะสันตะระเก วา, ย่อมสำเร็จการนอนบนที่นอนอันต่ำ, บนเตียงน้อย, หรือบนเครื่องลาดอันทำด้วยหญ้า, อิมินาปี อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ, เราทำตามพระอรหันต์ทั้งหลาย, ด้วยองค์แห่งอุโบสถแม้นี้. อุโปสะโต จะ เม อุปะวุตโต กะวิสสะติ. และอุโบสถจักเป็นอันเราเข้าอยู่แล้ว.

เอวัง อุปะวุตโต โข ภิกขะเว, อัญญังกะสะมันนาคะโต อุโปสะโต, ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, อุโบสถอันประกอบด้วยองค์แปด, ที่อริยสาวกเข้าอยู่แล้วด้วยอาการอย่างนี้, มะหัพพะโล โทติ มะหานิสังโส, ย่อมมีผลใหญ่ มีอานิสงส์ใหญ่, มะหาชุตโต มะหาวิปาโร, มีความรุ่งเรืองใหญ่, มีความแผ่ไพศาลใหญ่, อิติ. ด้วยประการฉะนี้แล.

หมายเหตุ :- คำในวงเล็บ เป็นคำสำหรับสตรีว่า แทนคำข้างหน้าที่สำหรับบุรุษว่า.

๒๒. บทสวดมนต์แปล ธาตุบัจจะเวกขณะปาฐะ

(หันตะ มะยัง ธาตุบัจจะเวกขณะปาฐัง ภาณามะ เส.)

(ชื่อว่าด้วยจิวร)

ยะธาบัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง, สิ่งเหล่านี้เป็น
 สักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่นั่นเอง, ยะทิ-
 ทัง จิวรัง, ตะทุปะกุกุชะโก จะ ปุกกะโล, สิ่งเหล่านี้ คือจิวร, และคนผู้ใช้
 สอยจิวรนั้น, ธาตุมัตตะโก, เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ, นิสัตโต, มิได้เป็น
 สัตวะอันยั่งยืน, นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล, สุกุญญ, วางเปล่าจาก
 ความหมายแห่งความเป็นตัวตน, สัพพานิ ปะนะ อิมานิ จิวะรานิ อะชุกุจนะนิ-
 ยานิ, ก็จิวรทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม, อิมัง ปุติกายัง บัตวา,
 ครนมาถูกเข้ากับกายอันเนาอยู่เป็นนิจันแล้ว, อะติวิยะ ชุกุจนะนิยานิ ชายันติ,
 ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

(ชื่อว่าด้วยบิณฑบาต)

ยะธาบัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง, สิ่งเหล่านี้เป็น
 สักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่นั่นเอง, ยะทิ-
 ทัง ปิณฑะปาโต, ตะทุปะกุกุชะโก จะ ปุกกะโล, สิ่งเหล่านี้คือบิณฑบาต,
 และคนผู้บริโภคบิณฑบาตนั้น, ธาตุมัตตะโก, เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,
 นิสัตโต, มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน, นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,
 สุกุญญ, วางเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน, สัพโท ปะนายัง ปิณฑะ-
 ปาโต อะชุกุจนะนิโย, ก็บิณฑบาตทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,
 อิมัง ปุติกายัง บัตวา, ครนมาถูกเข้ากับกาย อันเนาอยู่เป็นนิจันแล้ว, อะติ-
 วิยะ ชุกุจนะนิโย ชายะติ, ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

(ชื่อว่าด้วยเสนาสนะ)

ยะถาบีจะยัง ปะวัตตะมานัง ชาติุมัตตะเมเวตัง, สิ่งเหล่านี้เป็น
 สักว่าชาติตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่นิ่ง, ยะทิ-
 ทัง เสนาสนะนัง, ตะทูปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล, สิ่งเหล่านี้ คือเสนาสนะ,
 และคนผู้ใช้สอยเสนาสนะนั้น, ชาติุมัตตะโก, เป็นสักว่าชาติตามธรรมชาติ,
 นิสัตตโต, มิได้เป็นสัตว์อันยังยืน, นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,
 สุนฺณโณ, วางเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน, สัพพานิ ปะนะ อิมานิ
 เสนาสนะนานิ อะชิจฺจะนิยานิ, ก็เสนาสนะทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมา
 แต่เดิม, อิมัง ปุติกายัง บัตตะวา, ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเนาอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,
 อะตฺวิยะ ชิจฺจะนิยานิ ชายันติ, ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

(ชื่อว่าด้วยกิลานเภสัช)

ยะถาบีจะยัง ปะวัตตะมานัง ชาติุมัตตะเมเวตัง, สิ่งเหล่านี้เป็น
 สักว่าชาติตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่นิ่ง, ยะทิ-
 ทัง กิลานะบีจะยะเภสัชชะปะริกาโร, ตะทูปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,
 สิ่งเหล่านี้ คือเภสัชบริวารอันเกื้อกูลแก่คนไข้, และคนผู้บริโภคเภสัชบริวารนั้น,
 ชาติุมัตตะโก, เป็นสักว่าชาติตามธรรมชาติ, นิสัตตโต, มิได้เป็นสัตว์อันยังยืน,
 นิชชีโว, มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล, สุนฺณโณ วางเปล่าจากความหมายแห่ง
 ความเป็นตัวตน, สัพโพ ปะนายัง กิลานะบีจะยะเภสัชชะปะริกาโร อะชิจฺ-
 จะนิโย, ก็กิลานเภสัชบริวารทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม, อิมัง
 ปุติกายัง บัตฺวา, ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเนาอยู่เป็นนิจนี้แล้ว, อะตฺวิยะ
 ชิจฺจะนิโย ชายะติ, ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

๒๓. บัพพิตตอกถิณหะปัจจะเวกขณปาฐะ ๑๑๗

(บทสวดสำหรับภิกษุสามเณรทุกองค์ ให้เตือนตนเอง)

(หันทะ มะยัง บัพพะชิตตะอะถิณ्हะปัจจะเวกขณะปาฐัง ภาณามะ เส.)

ทะสะ อิมะ ภิกขะเว ชัมมา, ตุก่อนภิกษุทั้งหลาย, ธรรมทั้งหลาย
๑๐ ประการ เหล่านี้, มีอยู่; บัพพะชิตตะ อะถิณ्हัง ปัจจะเวกขิตัพพัง
เป็นธรรมที่บรรพชิตพึงพิจารณาโดยแจ่มชัด อยู่ในองนิจ.

กะตะเม ทะสะ? ธรรมทั้งหลาย ๑๐ ประการนั้น เป็นอย่างไรเล่า?

เวถณินยัมหิ อัจฉุปะกะโต-ติ บัพพะชิตตะ อะถิณ्हัง ปัจจะ-
เวกขิตัพพัง, คือ บรรพชิตพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่ในองนิจว่า, เราเป็นผู้เข้าถึง
เฉพาะแล้วซึ่งวรรณะอันต่างอันพิเศษ, (มีเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้ว, อากาการกิริยาใด
ของสมณะเราต้องทำอากาการกิริยานั้น ๆ), ดังนี้.

ปะระปะภูทักธา เม ชิวภา-ติ บัพพะชิตตะ อะถิณ्हัง ปัจจะ-
เวกขิตัพพัง, บรรพชิตพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่ในองนิจว่า, การเลี้ยงชีวิตของเรา
เนื่องเฉพาะแล้วด้วยผู้อื่น, (เราควรทำความให้เขาเลี้ยงง่าย), ดังนี้.

อัญญู เม อากัปปิ กะระณเอย-ติ บัพพะชิตตะ อะถิณ्हัง
ปัจจะเวกขิตัพพัง, บรรพชิตพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่ในองนิจว่า, ระเบียบการ
ปฏิบัติอย่างอื่น ที่เราจะต้องทำ (ให้ดีขึ้นไปกว่านี้ยัง), มีอยู่, (มิใช่เพียงเท่านั้น), ดังนี้.

กัจฉิ นุ โข เม อตตะ สึละโต นะ อุปะวะทะตี-ติ บัพพะชิตตะ
อะถิณ्हัง ปัจจะเวกขิตัพพัง, บรรพชิตพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่ในองนิจว่า,
เมื่อกล่าวโดยศีล, เราย่อมกำหนดคิดเคยนตนเองไม่ได้ มิใช่หรือ, ดังนี้.

กัจฉิ นุ โข มัง อะนุจจะ วิญญู สะพรัหัมมะจารี สึละโต นะ
อุปะวะทันตี-ติ บัพพะชิตตะ อะถิณ्हัง ปัจจะเวกขิตัพพัง, บรรพชิตพึง
พิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่ในองนิจว่า, เมื่อกล่าวโดยศีล, เพื่อนสหพรหมจารีที่เป็น
วิญญูชน, ใคร่ครวญแล้ว, ย่อมกำหนดคิดเคยนเราไม่ได้ มิใช่หรือ, ดังนี้.

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานากาโว วินาภาโว-ติ บัพพะ-
ชิตตะ อะถิณ्हัง ปัจจะเวกขิตัพพัง. บรรพชิตพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่ใน
องนิจว่า, ความพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น, จักมีแก่เรา, ดังนี้.

กัมมัสสะโกมฺหิ กัมมะทายาทอ กัมมะโยนิ กัมมะพันธฺฐ กัมมะ-
ปะภูติสสะระโณ, ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัลลฺยาณัง วา ปาปะกัง วา, ตัสสะ
ทายาทอ กะวิสสามี-ติ บัพพะชิตฺเตนะ อะภินฺหัง บัจจะเวกขิตฺตัพพัง,
บรพฺพชิตฺตํพิจจณาโดยแจ่มชัดอยู่เนื่องนิจว่า, เราเป็นผู้มีกรรมเป็นของตน,
มีกรรมที่ต้องรับผลเป็นมรดกตกทอด. มีกรรมเป็นที่กำเนิด. มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์
มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย, เราทำกรรมได้ไว้ ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม, เราจักเป็นผู้รับผล
ตกทอดแห่งกรรมนั้น, ดังนี้.

กะธมฺภูตัสสะ เม รัตตินทิวา วิติปะตันตี-ติ บัพพะชิตฺเตนะ
อะภินฺหัง บัจจะเวกขิตฺตัพพัง, บรพฺพชิตฺตํพิจจณาโดยแจ่มชัดอยู่เนื่องนิจว่า,
วันคืนล่วงไป-ล่วงไป ในเมื่อเรากำลังเป็นอยู่ในสภาพเช่นไร (บัดนี้เรากำลังทำ
อะไรอยู่), ดังนี้.

กัจจิ นุ โข หัง สฺสุญฺญาถาเร อะภิระมามี-ติ บัพพะชิตฺเตนะ อะภินฺหัง
บัจจะเวกขิตฺตัพพัง, บรพฺพชิตฺตํพิจจณาโดยแจ่มชัดอยู่เนื่องนิจว่า, เราย่อมยินดี
ในโรงเรือนอันสงัดอยู่หรือหนอ, ดังนี้.

อตฺถิ นุ โข เม อุตตะริมะนุสสะธัมมา อะละมะริยะญาณะทตฺสสะ
นะวิเสโส อะธิกะโต, โสหัง บัจฉิเม กาเล สะพรัทฺมะจารีหิ ปุณฺโณ นะ
มังกุ กะวิสสามี-ติ บัพพะชิตฺเตนะ อะภินฺหัง บัจจะเวกขิตฺตัพพัง, บรพฺพชิต
พิจจณาโดยแจ่มชัดอยู่เนื่องนิจว่า, ญาณที่ชนะอันวิเศษ ควรแก่พระอริยเจ้า,
อันยิ่งกว่าวิสัยธรรมดาของมนุษย์, ที่เราได้บรรลุแล้ว, เพื่อเราจะไม่เป็นผู้เก้อเขิน
เมื่อถูกเพื่อนสพรหมจารีด้วยกันถามในภายหลัง, มีอยู่แก่เราหรือไม่, ดังนี้.

อิม โข ภิกขะเว ทะสะ ธัมมา, ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, ธรรมทั้งหลาย
๑๐ ประการ เหล่านี้แล;

บัพพะชิตฺเตนะ อะภินฺหัง บัจจะเวกขิตฺตัพพา, เป็นธรรมที่บรพฺพชิต
พิจจณาโดยแจ่มชัดอยู่เนื่องนิจ.

อิตฺติ ด้วยอาการอย่างนี้แล.

๒๔. บัญญัติโทษบัจจะเวกชน

๑๑๙

(ธรรมที่พุทธบริษัทพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่นองนิจ ๕ ประการ)

(หันทะ มะยัง บัญจะอะภินะหะบัจจะเวกชะณะปาฐัง ภาณามะ เส)

๑. ธรรมัมมโมห^๑ิ หิ ธรรมัง อะนะตีโต (ตา)^๒-ติ, อะภินะหัง บัจจะเวกชิตัพพัง, พุทธบริษัทพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่นองนิจว่า, เรามีความแก่เป็นธรรมดา, จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้, ดังนี้
  ๒. พะยาธิรัมมโมห^๑ิ หิ พะยาธิง อะนะตีโต (ตา)^๒-ติ, อะภินะหัง บัจจะเวกชิตัพพัง, พุทธบริษัทพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่นองนิจว่า, เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา, จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้, ดังนี้.
  ๓. มะระณะรัมมโมห^๑ิ หิ มะระณัง อะนะตีโต (ตา)^๒-ติ, อะภินะหัง บัจจะเวกชิตัพพัง, พุทธบริษัทพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่นองนิจว่า, เรามีความตายเป็นธรรมดา, จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้, ดังนี้.
  ๔. สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว-ติ, อะภินะหัง บัจจะเวกชิตัพพัง, พุทธบริษัทพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่นองนิจว่า, เราจักต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น, ดังนี้.
  ๕. กัมมัสสะโกมฺหิ กัมมะทายาทอ กัมมะโยนิ กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสสะระโณ, ยัง กัมมัง ภาวิสสามิ กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา, ตัสสะ ทายาทอ ภาวิสสามิ-ติ, อะภินะหัง บัจจะเวกชิตัพพัง, พุทธบริษัทพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่นองนิจว่า, เราเป็นผู้มีกรรมเป็นของตน, มีกรรมที่ต้องรับผลเป็นมรรคตกทอด, มีกรรมเป็นที่กำเนิด, มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์, มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย, เราทำกรรมใดไว้, ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม, เราจักเป็นผู้รับผลตกทอดแห่งกรรมนั้น, ดังนี้.
- เอวัง อัมเหหิ อะภินะหัง บัจจะเวกชิตัพพัง,
 ธรรมทัง ๕ ประการัน, เป็นธรรมที่พุทธบริษัทพึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่นองนิจ,
 อิติ, ด้วยอาการอย่างนี้แล.

๑. "รัมมโมหิ" อ่านว่า "รัม-โมห-หิ" ๒. ไหวงเล็บ (ตา) สำหรับอุบาทถิภาสวด

๒๕. ปรมกัลยาณมิตตคาถา^๑

พระพุทธเจ้าทรงเป็นยอดกัลยาณมิตร ผู้ใดอาศัยพระพุทธเจ้า (คืออริยมรรค
มีองค์แปด เป็นกัลยาณมิตรแล้ว) ผู้นั้นย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้
(เห็นทะ มะยัง ประระมะกัลยาณะมิตตตะคาถาโย ภาณามะ เส)

อานันโท ภิกขุ มัง เอตะทะโวจะ, พระอานนท์ได้กล่าวคำนี้กับ
พระผู้มีพระภาคเจ้าว่า, อุปัชฌายะมีทั้ง กันต พัทธัมจะริยัสสะ ยะทิทัง,
กัลยาณะมิตตตะคาถา กัลยาณะสะหายะตา กัลยาณะสัมปะวังกะตาติ, ข้าแต่
พระองค์ผู้เจริญ, ความเป็นผู้มีมิตรดี, ความมีสหายนี, ความมีเพื่อนผู้แวดล้อมดี,
นี้ เป็นครึ่งหนึ่งของพรหมจรรย์,

เอวัง วุตตาหัง อานันทะ ภิกขุ เอตะทะโวจัง, เมื่อพระอานนท์
กล่าวอย่างนี้แล้ว, พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสกับพระอานนท์ว่า, มา เหวง
อานันทะ, ดูก่อนอานนท์เธออย่ากล่าวอย่างนั้น, สะกะละเมวะ ทิทัง อานันทะ
พัทฺธัม จะริยัง ยะทิทัง, กัลยาณะมิตตตะคาถา กัลยาณะสะหายะตา กัลยาณะ-
สัมปะวังกะตาติ, ดูก่อนอานนท์, ความเป็นผู้มีมิตรดี, ความมีสหายนี, ความมี
เพื่อนผู้แวดล้อมดี, นี้ เป็นทั้งหมดทั้งสนของพรหมจรรย์ทีเดียว,

เอวัง โข อานันทะ, ดูก่อนอานนท์, ภิกขุ กัลยาณะมิตโต
กัลยาณะสะหาโย กัลยาณะสัมปะวังโก, ภิกขุ (พุทธบริษัท) ผู้มีมิตรดี
มีสหายนี มีเพื่อนผู้แวดล้อมดี, อะริยัง อัญญังคิกัง มัคคัง ภาเวติ, ย่อมเจริญ
อริยมรรคมีองค์แปด, อะริยัง อัญญังคิกัง มัคคัง พะหุถึกะโรติ, ย่อมกระทำซึ่ง
อริยมรรคมีองค์แปดให้มากได้ อย่างนี้แล

มะมัญฺหิ อานันทะ กัลยาณมิตตัง อากัมมะ, ดูก่อนอานนท์,
สัตว์ทั้งหลายเหล่าใด ได้อาศัยเรา (คือพระพุทธเจ้า), เป็นกัลยาณมิตรแล้ว,
ชาติธัมมา สัตตา ชาติยา ประมุจันติ, สัตว์ทั้งหลายผู้ที่มีความเกิดเป็นธรรมดา,

^๑ ตัดทอนจาก ทุติยอัปปมาทสูตรที่ ๙ เล่มที่ ๑๕ หน้า ๑๒๗ ขั้ว ๓๘๒-๓๘๓

ย่อมหลุดพ้นจากความเกิดได้, ฆราวาสน์มา สัตตา ฆราวาสน์ ประริมัจจันติ, สัตว์ทั้งหลายผู้ที่มีความแก่เป็นธรรมดา, ย่อมหลุดพ้นจากความแก่ได้, พยาธิสมา สัตตา พยาธิโต ประริมัจจันติ, สัตว์ทั้งหลายผู้ที่มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา, ย่อมหลุดพ้นจากความเจ็บไข้ได้, มรรณาสมา สัตตา มรรณะ ประริมัจจันติ, สัตว์ทั้งหลายผู้ที่มีความตายเป็นธรรมดา, ย่อมหลุดพ้นจากความตายได้, โสกะ-ประริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสะสมา สัตตา โสกะประริเทวะทุกขะโทมะ-นัสสุปายาสะอิ ประริมัจจันติ, สัตว์ทั้งหลายผู้ที่มีความโศก, ความร่ำไรรำพัน, ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ, ความคับแค้นใจเป็นธรรมดา, ย่อมหลุดพ้นจากความโศก, ความร่ำไรรำพัน, ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจได้ดังนี้.

เพราะฉะนั้น ผู้ใดอาศัยพระพุทธเจ้าเป็นกัลยาณมิตรแล้ว, ย่อมเจริญ อริยมรรคมีองค์แปด, ย่อมกระทำให้มากซึ่งอริยมรรคมีองค์แปด, ด้วยเหตุนี้ผู้นั้น ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้ อิติ. ด้วยอาการอย่างนี้แล.

(บทสวดอริยมรรคมีองค์แปด มีอยู่ในหนังสือสวดมนต์หน้าหน้าที่ ๔๘)

เห็นพระพุทธเจ้าคือเห็นปฏิจสุมุปาบท

๑ โย ธมมํ ปัสสตี โส มํ ปัสสตี, ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่าย่อม เห็นเรตถาคต, โย มํ ปัสสตี โส ธมมํ ปัสสตี, ผู้ใดเห็นเรตถาคต ผู้นั้น ชื่อว่าย่อมเห็นธรรม,

๒ โย ธมมํ ปัสสตี โส ปฏิจสุมุปาบทํ ปัสสตี, ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่าย่อมเห็นปฏิจสุมุปาบท, โย ปฏิจสุมุปาบทํ ปัสสตี โส ธมมํ ปัสสตี, ผู้ใดเห็นปฏิจสุมุปาบท ผู้นั้นย่อมเห็นธรรม,

เพราะฉะนั้น การเห็นพระพุทธเจ้า คือการเห็นปฏิจสุมุปาบท, คือเห็น การเกิดขึ้นของความทุกข์, และการดับไม่เหลือของความทุกข์ในขณะจิตหนึ่ง ๆ

(บทสวดปฏิจสุมุปาบทมีอยู่ในหนังสือสวดมนต์หน้าหน้าที่ ๗๗)

ตัสสะมิง สมะยะย อัสโส โหติ, อะวิกเขโป โหติ, เย วา ปะนะ ตัสสะมิง
สมะยะย, อัญญะเป อัสถิ ปะฏิจะสะมุเปันนา อะรูปโน ฐัมมา,

ในสมัยนั้นผัสสะและความไม่พึงชานย่อมนมี, อีกอย่างหนึ่ง ในสมัยนั้น
ธรรมเหล่าใด, แม้อันมีอยู่เป็นธรรมที่ไม่มีรูป, อาศัยกันและกันเกิดขึ้น,
อิม ฐัมมา กุสะลา, ธรรมเหล่านั้นเป็นกุศล, ให้ผลเป็นความสุข

๒. พระวิภังค์

บัญญัติกัณฑ์ธา, ฆันท์ทำคือส่วนประกอบทุกอย่างที่รวมเข้าเป็นत्वชีวิต ได้แก่,
รูปกัณฑ์ธา, รูปกัณฑ์ธา, รูปกัณฑ์ธา, รูปกัณฑ์ธา, รูปกัณฑ์ธา, รูปกัณฑ์ธา,
ประกอบคำธาตุ ๔,

เวทนากัณฑ์ธา, เวทนาฆันท์คือความรู้สึกส่วยอารมณ์ ที่เป็นสุข เป็นทุกข์
หรือเฉยๆ

สัญญากัณฑ์ธา, สัญญาฆันท์คือความจำได้หมายรู้ในอารมณ์ ๖.

สังขารกัณฑ์ธา, สังขารฆันท์คือความคิดที่ปรุงแต่งจิตให้ดีหรือชั่วหรือเป็นกลางๆ

วิญญาณกัณฑ์ธา, วิญญาณฆันท์คือความรู้งแจ้งในอารมณ์ ทางอายตนะทั้ง ๖,

ตัตตะ กะตะโม รูปกัณฑ์ธา, บรรดาฆันท์ทั้งหมดรูปกัณฑ์เป็นอย่างไร,

ยังกัญจิ รูปัง, รูปอย่างใดอย่างหนึ่ง,

อะตตานาคะตะปัจจุบันนัง, ที่เป็นอดีต อนาคต และปัจจุบัน,

อัสสมัตตัง วา, ภายในก็ตาม,

พะหัทธา วา, ภายนอกก็ตาม,

โอพาริกัง วา สุขมัง วา, หยาบก็ตาม ละเอียดก็ตาม,

ห็นัง วา ปะณีตัง วา, เลวกก็ตาม ประณีตก็ตาม,

ยัง ทูเร วา สันติเก วา, อยู่ไกลก็ตาม อยู่ใกล้ก็ตาม,

ตะเทกัสมัง อะภิสัญญหิตวา อะภิสังขิปิตวา, ย่นกล่าวร่วมกัน,

อะยัง วุจจะติ รูปกัณฑ์ธา, เรียกว่ารูปกัณฑ์,

๓. พระธาตุกุกา

สังกะโท อะสังกะโท, การสงเคราะห์ การไม่สงเคราะห์ คือ,
 สังกะหิเตนะ อะสังกะหิตัง, สิ่งที่ไม่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์แล้ว,
 อะสังกะหิเตนะ สังกะหิตัง, สิ่งที่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้,
 สังกะหิเตนะ สังกะหิตัง, สิ่งที่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ได้,
 อะสังกะหิเตนะ อะสังกะหิตัง, สิ่งที่ไม่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้,
 สัมปะโยโก วิปะโยโก, การอยู่ด้วยกัน การพลัดพราก คือ,
 สัมปะยุดเตนะ วิปะยุดตัง, การพลัดพรากจากสิ่งที่อยู่ด้วยกัน,
 วิปะยุดเตนะ สัมปะยุดตัง, การอยู่ร่วมกับสิ่งที่พลัดพรากไป,
 อะสังกะหิตัง, จัดเป็นสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้,

๔. พระบุคคลบัญญัติ

ฉะบัญญัติติโย, บัญญัติ ๖ ประการ, อันบัณฑิตผู้รูฟงบัญญัติขึ้น คือ,
 ษัณฐะบัญญัติติ, การบัญญัติธรรมที่เป็นหมวดหมู่กันเรียกว่าษัณฐะ มี ๕,
 อายะตะนะบัญญัติติ, การบัญญัติธรรมอันเป็นบ่อเกิด (แห่งทุกข์และไมทุกข์),
 เรียกว่าอายตนะ มี ๑๒,
 ชาติบัญญัติติ, การบัญญัติธรรมที่ทรงตัวอยู่เรียกว่าชาติ มี ๑๘,
 สัจจะบัญญัติติ, การบัญญัติธรรมที่เป็นของจริงเรียกว่าสัจจะ มี ๔, คือ
 อริยสัจจ ๔,
 อินทริยะบัญญัติติ, การบัญญัติธรรมที่เป็นใหญ่เรียกว่าอินทริย มี ๒๒,
 ปุคคะละบัญญัติติ, การบัญญัติจำพวกบุคคลของบุคคลทั้งหลาย,
 กิตตาวะตา ปุคคะลานัง ปุคคะละบัญญัติติ, บุคคลบัญญัติของบุคคลมีเท่าไร,
 สมะยะวิมุตโต อะสมะยะวิมุตโต, ผู้พ้นในกาลบางครั้ง, ผู้พ้นอย่างเด็ดขาด,
 กุปะชัมโม อะกุปะชัมโม, ผู้มีธรรมที่กำเริบได้, ผู้มีธรรมที่กำเริบไม่ได้,

๑. ประิทานะธัมโม อะปะริทานะธัมโม, ผู้มีธรรมที่เสื่อมได้, ผู้มีธรรมที่เสื่อมไม่ได้,
 ๒. เจตะนาภัพโพ อะนุรักขะนาภัพโพ, ผู้มีธรรมที่ควรแก่เจตนา, ผู้มีธรรมที่ควร
 แก่การรักษา,
 ๓. ปุ่ชชะโน โคตฺระภู, ผู้เป็นปุ่ชชน ผู้คร่อมโคตร,
 ๔. ภาวะุประระโต อะภาวะุประระโต, ผู้เว้นชั่วเพราะกลัว, ผู้เว้นชั่วไม่ใช่เพราะกลัว,
 ๕. ภัททาคะมะโน อะภัททาคะมะโน, ผู้ควรแก่มรรคผลนิพพาน, ผู้ไม่ควรแก่
 มรรคผลนิพพาน,
 ๖. นิยะโต อะนิยะโต, ผู้เที่ยง ผู้ไม่เที่ยง,
 ๗. ปะฏิบันนะโก สะเลฏฐิโต, ผู้ปฏิบัติอริยมรรค, ผู้ตั้งอยู่ในอริยผล,
 ๘. อระระหา อระระหัตตะยาเย ปะฏิบันโน, ผู้เป็นพระอรหันต์, ผู้ปฏิบัติเพื่อเป็นพระ-
 อรหันต์,

๕. พระกถาวัตถุ

ปุ่คคะโล อุปะลัททะเตติ สัจฉิกัตตะปะระมะตเณนาติ, ค้นหาบุคคล
 "ไม่ได้โดยปรมัตถ์, คือความหมายอันแท้จริงหรือ?", อันันตา, ถูกแล้ว,

โย สัจฉิกัตโ อปะระมัตโ, ตะโต โส ปุ่คคะโล อุปะลัททะเตติ,
 สัจฉิกัตตะปะระมะตเณนาติ,

ปรมัตถ์ คือความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่, ค้นหาบุคคลนั้นไม่ได้
 โดยปรมัตถ์, คือโดยความหมายอันแท้จริงอันนั้นหรือ?

นะ เหว้ง วัตตะัพเพ, ท่านไม่ควรกล่าวอย่างนั้น,

อาชานาหิ นิคคะหัง หลฺลิจิ ปุ่คคะโล อุปะลัททะเตติ, สัจฉิกัตตะ-
 ปะระมะตเณนะ เตะนะ วะสะ เร วัตตะัพเพ, โย สัจฉิกัตโ อปะระมัตโ
 ตะโต โส ปุ่คคะโล อุปะลัททะเตติ สัจฉิกัตตะปะระมะตเณนาติ มิจฉา,

ท่านจงรู้นิกะ (การข่ม ปราม) เถิด, ถ้าท่านค้นหาบุคคลไม่ได้ โดย
 ปรมัตถ์, คือโดยความหมายอันแท้จริงแล้ว, ท่านก็ควรกล่าวด้วยเหตุนี้ว่าปรมัตถ์,

คือความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่, เราค้นหาบุคคลนั้นไม่ได้โดยปรมาตย์; คือโดยความหมายอันแท้จริงนั้น, คำตอบของท่านที่ว่าปรมาตย์ คือความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่, เราค้นหาบุคคลนั้นไม่ได้ โดยปรมาตย์, คือโดยความหมายอันแท้จริงอันนั้นจึงผิด,

๖. พระยมก

เข เกจิ สุสะลา รัมมา,	ธรรมบางเหล่าเป็นกุศล,
สัพเพ เต กุสะละมุลา,	ธรรมเหล่านั้นทั้งหมดมีกุศลเป็นมูล,
เข วา ปะนะ กุสะละมุลา,	อีกอย่างหนึ่งธรรมเหล่าใด มีกุศลเป็นมูล,
สัพเพ เต รัมมา กุสะลา,	ธรรมเหล่านั้นทั้งหมดก็เป็นกุศล,
เข เกจิ กุสะลา รัมมา,	ธรรมบางเหล่าเป็นกุศล,
สัพเพ เต กุสะละมุเลนนะ- เอกะมุลา,	} ธรรมเหล่านั้น ทั้งหมดมีมูลอันเดียวกับธรรมที่มี กุศลเป็นมูล,
เข วา ปะนะ กุสะละมุเลนนะ- เอกะมุลา,	
สัพเพ เต รัมมากุสะลา,	} อีกอย่างหนึ่งธรรมเหล่าใดมีมูลอันเดียวกับธรรม ที่มีกุศล เป็นมูล,
	} ธรรมเหล่านั้นทั้งหมดเป็นกุศล.

๗. พระมหาปฏิฐาน

เหตุปัจจัย,	ธรรมที่มีเหตุเป็นปัจจัย,
อาร์มมะณะปัจจัย,	ธรรมที่มีอาร์มณะเป็นปัจจัย,
อะธิปะติปัจจัย,	ธรรมที่มีอธิปะติเป็นปัจจัย,
อะนันตะระปัจจัย,	ธรรมที่มีปัจจัยไม่มีอะไรคั่นในระหว่าง,
สมะนันตะระปัจจัย,	ธรรมที่มีปัจจัยที่ที่สุดเสมอกัน,
สะหะชาตะปัจจัย,	ธรรมที่เกิดพร้อมกันปัจจัย,

อัญญะมัญญะปัจจะโย,	ธรรมที่เป็นปัจจัยของกันและกัน,
นิสสะยะปัจจะโย,	ธรรมที่มีนิสัยเป็นปัจจัย,
อุปะนิสสะยะปัจจะโย,	ธรรมที่มีอุปนิสัยเป็นปัจจัย,
ปุเรชาตะปัจจะโย,	ธรรมที่มีการเกิดก่อนเป็นปัจจัย,
ปัจฉาชาตะปัจจะโย,	ธรรมที่มีการเกิดภายหลังเป็นปัจจัย,
อาเสวะนะปัจจะโย,	ธรรมที่มีการเสพเป็นปัจจัย,
กัมมะปัจจะโย,	ธรรมที่มีกรรมเป็นปัจจัย,
วิปากะปัจจะโย,	ธรรมที่มีวิบากเป็นปัจจัย,
อาหาระปัจจะโย,	ธรรมที่มีอาหารเป็นปัจจัย,
อินท รัยะปัจจะโย,	ธรรมที่มีอินทรีย์เป็นปัจจัย,
ฌานะปัจจะโย,	ธรรมที่มีฌานเป็นปัจจัย,
มัคคะปัจจะโย,	ธรรมที่มีมรรคเป็นปัจจัย,
สัมปะยุตตะปัจจะโย,	ธรรมที่มีการประกอบเป็นปัจจัย,
วิปะยุตตะปัจจะโย,	ธรรมที่ไม่มีการประกอบเป็นปัจจัย,
อตฺถิปัจจะโย,	ธรรมที่มีปัจจัย,
นตฺถิปัจจะโย,	ธรรมที่ไม่มีปัจจัย,
วิคะตะปัจจะโย,	ธรรมที่มีการอยู่ปราศจากเป็นปัจจัย,
อะวิคะตะปัจจะโย,	ธรรมที่มีการอยู่ไม่ปราศจากเป็นปัจจัย.

๘. บังสกุสตาย

อะนิจจา วัตะ สังขาร,	สังขารนี้ไม่เที่ยงหนอ.
อุปปาทะวะยะธัมมิโน.	ซึ่งมีการเกิดขึ้นแล้วย่อมเสื่อมไปเป็นธรรมดา,
อุปัชชิตตะวานิรุชณันถิ,	เมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมดับไป,
เตสัง วุปะสะโม สุโข.	ความเข้าไปสงบระงับแห่งสังขาร, คือความคิด ปรุณคังนี้เสียได้, ย่อมเป็นสุข ดังนี้.

๙. อัมมะสังคินีมาตिका

(หัตตะ มะยั อัมมะสังคินีมาตีกะกาถาโย ภะณามะ เส)

(อันว่าธรรมนั้น)

- กุสะลา ฐัมมา ธรรมที่เป็นกุศล ก็มี
- อะกุสะลา ฐัมมา ธรรมที่เป็นอกุศล ก็มี
- อัพยากะตา ฐัมมา ธรรมไม่เป็นทั้งกุศลและอกุศล ก็มี
- สุขาเย เวทะนายะ สัมปะยุตตา ฐัมมา ธรรมที่ประกอบด้วยความรู้สึกเป็นสุข ก็มี
- ทุกขาเย เวทะนายะ สัมปะยุตตา ฐัมมา ธรรมที่ประกอบด้วยความรู้สึกเป็นทุกข์ ก็มี
- อะทุกขะมะสุขาเย เวทะนายะ สัมปะยุตตา ฐัมมา ธรรมที่ประกอบด้วยความรู้สึกไม่สุขไม่ทุกข์ ก็มี
- วิปากา ฐัมมา ธรรมที่เป็นผล ก็มี
- วิปากะธัมมะ ฐัมมา ธรรมที่เป็นเหตุแห่งผล ก็มี
- เนวะวิปากะนะวิปากะธัมมะ ฐัมมา ธรรมที่ทั้งไม่เป็นผล และไม่เป็นเหตุแห่งผล ก็มี
- อุปาทินนุปาทานิยา ฐัมมา ธรรมที่ถูกยึดมั่น และเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น ก็มี
- อะนุปาทินนุปาทานิยา ฐัมมา ธรรมที่ไม่ถูกยึดมั่น แต่เป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น ก็มี
- อะนุปาทินนानุปาทานิยา ฐัมมา ธรรมที่ทั้งไม่ถูกยึดมั่น และไม่เป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น ก็มี
- สังกิลิฏฐะสังกิเลสีกา ฐัมมา ธรรมที่เศร้าหมอง และเป็นที่ตั้งแห่งความเศร้าหมองได้ ก็มี

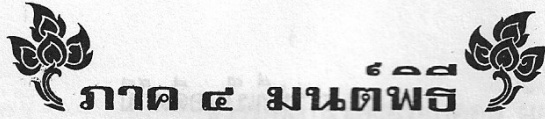
- อะสังกิติฏฐะสังกิลลิกา ฐัมมา ธรรมที่ไม่เศร้าหมอง แต่เป็นที่ตั้งแห่งความ
เศร้าหมองได้ ก็มี
- อะสังกิติฏฐะสังกิลลิกา ฐัมมา ธรรมที่ทั้งไม่เศร้าหมอง และไม่เป็นที่ตั้งแห่ง
ความเศร้าหมองได้ ก็มี
- สะวัตถักกะสะวิจารณ์ ฐัมมา ธรรมที่มีวิตก คือความตรึก และมีวิจารณ์ คือ
ความตรอง ก็มี
- อะวัตถักกะ วิจารณ์ัตตา ฐัมมา ธรรมที่ไม่มีวิตก มีแต่วิจารณ์ ก็มี
- อะวัตถักกะวิจารณ์ ฐัมมา ธรรมที่ไม่มีทั้งวิตก และวิจารณ์ก็มี
- ปัตตะหะกะตา ฐัมมา ธรรมที่เป็นไปพร้อมกับความเอิบอิ่มใจ ก็มี
- สุขะสะหะกะตา ฐัมมา ธรรมที่เป็นไปพร้อมกับความสุข ก็มี
- อุเปกขาสะหะกะตา ฐัมมา ธรรมที่เป็นไปพร้อมกับความวางเฉย ก็มี
- ทัสสะเนนะปะหัตถะทา ฐัมมา ธรรมที่ฟังได้ด้วยทศณะ (การเห็น) ก็มี
- ภาวะนาเยะ ปะหัตถะทา ฐัมมา ธรรมที่ฟังด้วยภาวนา ก็มี
- เนวะ ทัสสะเนนะ นะ ภาวะนาเยะ ปะหัตถะทา ฐัมมา
ธรรมที่จะไม่ได้ ฟังด้วยทศณะ (การเห็น) และด้วยภาวนา ก็มี
- ทัสสะเนนะ ปะหัตถะพะหะลุกา ฐัมมา ธรรมมีสาเหตุที่ฟังด้วยทศณะ
(การเห็น) ก็มี
- ภาวะนาเยะ ปะหัตถะพะหะลุกา ฐัมมา ธรรมมีสาเหตุที่ฟังด้วยภาวนา ก็มี
- เนวะ ทัสสะเนนะ นะ ภาวะนาเยะ ปะหัตถะพะหะลุกา ฐัมมา
ธรรมมีสาเหตุที่จะมิได้ด้วยทศณะ (การเห็น)
และมีได้ด้วยภาวนา ก็มี
- ออะจะยะคามิโน ฐัมมา ธรรมที่นำไปสู่การสังสม ก็มี
- อะปะจะยะคามิโน ฐัมมา ธรรมที่นำไปสู่ความปราศจากการสังสม ก็มี
- เนวะจะยะคามิโน นาปะจะยะคามิโน ฐัมมา ธรรมที่ไม่นำไปสู่การสังสม
และสู่ความปราศจากการสังสม ก็มี

เสกขา ฐัมมา	ธรรมที่เป็นของอริยบุคคล ผู้ยังต้องศึกษาอยู่ ก็มี
อะเสกขา ฐัมมา	ธรรมที่เป็นของผู้บรรลอรหัตผล ซึ่งไม่ต้องศึกษาแล้ว ก็มี
เนวะเสกขา นาเสกขา ฐัมมา	ธรรมที่ไม่เป็นทั้งของผู้ยังต้องศึกษาและผู้ไม่ต้องศึกษา ก็มี
ปริตตา ฐัมมา	ธรรมที่ยังเล็กน้อย ก็มี
มะหัคคะตา ฐัมมา	ธรรมที่ถึงภาวะใหญ่แล้ว ก็มี
อัปปะมาณา ฐัมมา	ธรรมที่ประมาณมิได้ ก็มี
ปริตตารัมมะณา ฐัมมา	ธรรมที่มีสภาวะที่ยังเล็กน้อยเป็นอารมณ์ ก็มี
มะหัคคะตารัมมะณา ฐัมมา	ธรรมที่มีสภาวะที่ถึงภาวะใหญ่แล้วเป็นอารมณ์ ก็มี
อัปปะมาณารัมมะณา ฐัมมา	ธรรมที่มีสภาวะอันประมาณมิได้เป็นอารมณ์ ก็มี
หีนา ฐัมมา	ธรรมอย่างทราม ก็มี
มัชฌิมา ฐัมมา	ธรรมอย่างเป็นกลาง ก็มี
ปะณีตา ฐัมมา	ธรรมอย่างประณีต ก็มี
มิจฉัตตะนิยะตา ฐัมมา	ธรรมที่แน่นอนฝ่ายผิด ก็มี
สัมมัตตะนิยะตา ฐัมมา	ธรรมที่แน่นอนฝ่ายถูก ก็มี
อะนิยะตา ฐัมมา	ธรรมที่ไม่แน่นอน ก็มี
มัคคารัมมะณา ฐัมมา	ธรรมที่มีมรรคเป็นอารมณ์ ก็มี
มัคคะเหตุกา ฐัมมา	ธรรมที่มีมรรคเป็นเหตุ ก็มี
มัคคาธิปะติโน ฐัมมา	ธรรมที่มีมรรคเป็นประธาน ก็มี
อุปปันนา ฐัมมา	ธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ก็มี
อะนุปปันนา ฐัมมา	ธรรมที่ไม่เกิดขึ้นแล้ว ก็มี
อุปปาทิโน ฐัมมา	ธรรมที่จักเกิดขึ้น ก็มี

อะตตะธา ธัมมา	ธรรมที่เป็นอดีตก็มี
อนาคะธา ธัมมา	ธรรมที่เป็นอนาคต ก็มี
ปัจจุปัันหา ธัมมา	ธรรมที่เป็นปัจจุบัน ก็มี
อะตตะธาธัมมะณา ธัมมา	ธรรมที่มีอดีตเป็นอารมณ์ ก็มี
อนาคะธาธัมมะณา ธัมมา	ธรรมที่มีอนาคตเป็นอารมณ์ ก็มี
ปัจจุปัันหาธัมมะณา ธัมมา	ธรรมที่มีปัจจุบันเป็นอารมณ์ ก็มี
อัมมัตตะธา ธัมมา	ธรรมภายใน ก็มี
พะหิทธา ธัมมา	ธรรมภายนอก ก็มี
อัมมัตตะพะหิทธา ธัมมา	ธรรมทั้งภายในและภายนอก ก็มี
อัมมัตตะธาธัมมะณา ธัมมา	ธรรมที่มีสภาวะภายในเป็นอารมณ์ ก็มี
พะหิทธาธัมมะณา ธัมมา	ธรรมที่มีสภาวะภายนอกเป็นอารมณ์ ก็มี
อัมมัตตะพะหิทธาธัมมะณา ธัมมา	ธรรมที่มีสภาวะทั้งภายใน และภายนอกเป็น อารมณ์ ก็มี
สะนัทตะสะนะสัปปะฎิฆา ธัมมา	ธรรมที่เห็นได้และกระทบได้ ก็มี
อะนัทตะสะนะสัปปะฎิฆา ธัมมา	ธรรมที่เห็นไม่ได้ แต่กระทบได้ ก็มี
อะนัทตะสะนะสัปปะฎิฆา ธัมมา	ธรรมทั้งที่เห็นไม่ได้ และกระทบไม่ได้ ก็มี

❦ ❦

อนนทานน...
 ...
 ...
 ... (เมตตะระพทกกระปะระกม)

๕ ๑. นมการสืหิตาถา

๑. โย จักขุมา โมหะมาลาปะกัฏฐู ทานพระองค์ใด, มีพระปัญญา
 จักขุขจัดมลทิน คือโมหะเสียแล้ว, สามังวะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต ได้ตรัสรู้
 เป็นพระพุทธรเจ้าโดยลำพังพระองค์เอง, เสด็จไปตีฟันไปแล้ว, มาร์ตสะ ปาสา
 วินิโมจะยันโต ปาเปสิ เขมัง ชะนะคัง วิเนยยัง ทรงเปลื้องชุมนุมชนอันเป็น
 เวไนยจากบ่วงแห่งมาร, นำให้ถึงความเกษม, พุทฺธัง วัระนัตถัง สิริสะ
 นะมามิ ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายนมัสการ, พระพุทธรเจ้าผู้บวรพระองค์นั้น,
 โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ ผู้เป็นนาถและเป็นผู้นำแห่งโลก, ตันเตชะสา
 เต ชะยะสัทธา โหตุ, ด้วยเดชพระพุทธรเจ้านั้น, ขอความสำเร็จแห่งชัยชนะ
 จงมีแก่ท่าน, สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ แลขออันตรายทั้งมวล จงถึง
 ความพินาศ.

๒. ธัมโม ฐะโห โย วิยะ ตัสสะ สัตถุ พระธรรมเจ้าใด, เป็นดุจ
 ธงชัยแห่งพระศาสนาพระองค์นั้น, ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทฺธิมกคัง สำแดงทาง
 แห่งความบริสุทธิ์แก่โลก, นิชยานิโก ธัมมะฐะรัสสะฐาริ เป็นคุณอันนำคุณเข็ญ
 คุ่มครองชนผู้ทรงธรรม สาดาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ ประพฤติดีแล้ว
 นำความสุขมาทำความสงบ, ธัมมัง วัระนัตถัง สิริสะ นะมามิ ข้าพระพุทธเจ้า
 ขอถวายนมัสการพระธรรมอันบวรนั้น, โมหัพปะทาลัง อูปะสันตะทาหัง
 อันทำลายโมหะระงับความเร่าร้อน, ตันเตชะสา เต ชะยะสัทธา โหตุ ด้วยเดช
 พระธรรมเจ้านั้น, ขอความสำเร็จแห่งชัยชนะ จงมีแก่ท่าน สัพพันตะรายา จะ
 วินาสะเมนตุ แลขออันตรายทั้งมวล จงถึงความพินาศ.

๓. สัทธัมมะเสนาสุคะตานุโค โย พระสงฆ์เจ้าใด, เป็นเสนา
 ประกาศพระสัทธรรม, ดำเนินตามพระศาสนาผู้เสด็จดีแล้ว, (คือมีสมานฉันท์
 ในการประกาศพระศาสนา), โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสเสชตา ผจญเสียซึ่งอุปกิเลส

อันลามกของโลก, (คือปราบความชั่วลามกของชุมชนด้วยสั่งสอนให้ละเสีย),
สันโต สะยัง สันคินโอะชะโก จะ เป็นผู้สงบเองด้วย, ประกอบผู้อื่นไว้ในความ
สงบด้วย, สะวากขาตะธัมมัง วิทัง กะโรติ ย่อมทำพระธรรมอันพระศาสดา
ตรัสดีแล้ว, ให้มีผู้ติดตาม, สังฆัง ะรันคัง สีระสา นะมามิ ข้าพระพุทธเจ้า
ขอถวายนมัสการ, พระสงฆ์เจ้าผู้บรรณา ทูตธานุทุกขัง สมะสีละทีฎฐัง
ผู้ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้า, มีศีลและทฎฐิเสมอกัน, คันเตชะสา เต ชะยะสัทธิ
โหตุ ด้วยเดชพระสงฆ์เจ้านั้น, ขอความสำเร็จแห่งชัยชนะจะมีแก่ท่าน, สัพพันตะ-
ราชา จะ วินาสะเมนตุ และขออันตราชนมวลงถึงความพินาศเทอญ.

๒. นโมการฎฐกคาถา

นะโม อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ มหะสึโน
ขอนอบน้อม แล้พระผู้พระภาค อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า, ผู้แสวงหา
ซึ่งประโยชน์อันใหญ่

นะโม อุตตะมะธัมมัสสะ สะวากขาตัสสะ เตนัระ
ขอนอบน้อม แล้พระธรรมอันสูงสุดเ็นพระศาสนา, ที่พระองค์ตรัสดีแล้ว

นะโม มะหาสังฆัสสะปี วิสุทธะสีละทีฎฐิโน
ขอนอบน้อม แล้พระสงฆ์ใหญ่, ผู้มีศีลและทฎฐิอันหมดจด

นะโม โอมะตะยารัทธัสสะ ระคะนัตตะยัสสะ สาธุกัง
การนอบน้อม แล้พระรัตนตรัยที่ปรากฏแล้วว่าโอม, (คือ อะ.อุ.มะ.) ดังนี้,
ให้สำเร็จประโยชน์

นะโม โอมะกาตัตตัสสะ คัสสะ วัตตะคะยัสสะปี
ขอนอบน้อม แม้แต่หมวกวัดฤๅ, อันลวงพันโทษต่ำช้านั้น

นะโม การปะปะภาเวนะ วิจัจฉันตุ อูปัททะวา
ด้วยความประกาศ การกระทำความนอบน้อม, อูปัทวะทั้งหลาย
จงปราศจากไป

นะโม การานุกาเวนนะ สุวตฺถิ โหตุ สัพพะทา

ขอความสวัสดิ์ดีจงมีทุกเมื่อ

นะโม การัสสะ เตชะนะ วิธิมหิ โหมิ เตชะวา

ด้วยเดช แห่งการกระทำความนอบน้อม, เราจึงเป็นผู้มีเดชในมงคลพิธีเกิด

๓. มงคลสูตร

(หันทะ มะยัง มังคะละสุตตะปาฐัง ภาณามะ เส)

พะหุ เทวา มะนุสสา จะ มังคะลานิ อะจินตะยุง, อากังขะมานา
โสถานัง พุริหิ มังคะละมุตตะมัง, เทวดาองค์หนึ่งได้กราบทูลถามพระผู้มี
พระภาคเจ้าว่า, หมู่เทวดาและมนุษย์มากมาย, มุ่งหมายความเจริญก้าวหน้า,
ได้คิดถึงเรื่องมงคลแล้ว, ขอพระองค์ทรงบอกทางมงคลอันสูงสุดเถิด, สมเด็จ
พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงตรัสตอบดังนี้ :-

อะเสวะนา จะ พาลานัง, การไม่คบคนพาล, บัณฑิตานัญจะ
เสวะนา, การคบบัณฑิต, ปุชา จะ ปุชะนียานัง, การบูชาต่อบุคคลที่ควรบูชา,
เอตัมมังคะละมุตตะมัง, กิจสามอย่างนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด,

ปะฏิรูปะเทสะวาโส จะ, การอยู่ในประเทศอันสมควร, ปุพเพ
จะ กะตะปัญญะตา, การเป็นผู้มีปัญญาได้ทำไว้ก่อนแล้ว, อัตตะสัมมาปะณิธิ จะ,
การตั้งตนไว้ชอบ, เอตัมมังคะละมุตตะมัง, กิจสามอย่างนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด,

พาหุสัจจัญจะ, การเป็นผู้ได้ยินได้ฟังมาก, สิปป์ญะจะ, การมีศิลปวิทยา,
วินะโย จะ สุสิกขิโต, วินัยที่ศึกษาดีแล้ว, สุภาสิตา จะ ยา วาจา, วาจา
ที่เป็นสุภาษิต, เอตัมมังคะละมุตตะมัง, กิจสี่อย่างนี้เป็นมงคลอันสูงสุด,

มาตาปิตุอุปัฏฐานัง, การบำรุงเลี้ยงมารดาบิดา, ปุตตะทารัสสะ
สังคะโห, การสงเคราะห์บุตรและภรรยา, อะนาคุตา จะ กัมมันตา, การงาน
ที่ไม่ยุ่งเหยิงสับสน, เอตัมมังคะละมุตตะมัง, กิจสามอย่างนี้เป็นมงคลอันสูงสุด,

ทานัญจะ, การบำเพ็ญทาน, รัมมะจะริยา จะ, การประพฤติธรรม, ญาตะกา นัญจะ สังกะโห, การสงเคราะห์หมู่ญาติ, อะนะวัชชานิ กัมมานิ, การงานอันปราศจากโทษ, เอตัมมังคะละมุตตะมัง, กิจส์อย่างนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด,

อาระตี วิระตี ปาปา, การงดเว้นจากบาปกรรม, มัชชะปานา จะ สัตถุญะโม, การเหนียวรั้งใจไว้ได้จากการดื่มน้ำเมา, อัมปะมาโท จะ รัมเมสุ, การไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย, เอตัมมังคะละมุตตะตัง, กิจสามอย่างนี้เป็นมงคลอันสูงสุด,

การะโว จะ, ความเคารพอ่อนน้อม, นิวาโต จะ, ความถ่อมตัว ไม่เย่อหยิ่งจองหอง, สันตุญฐี จะ, ความสันโดษยินดีในของที่มีอยู่, กะตัญญูตา, ความเป็นคนกตัญญู, กาเลนะ รัมมัสสะวะนัง, การฟังธรรมตามกาล, เอตัมมังคะละมุตตะมัง, กิจห้าอย่างนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด,

ขันตี จะ, ความอดทน, โสวะจัสสะตา, ความเป็นคนว่าง่าย, สมะณานัญจะ ทัสสะนัง, การพบเห็นสมณะผู้สงบจากกิเลส, กาเลนะ รัมมะสากัจจา, การสนทนารธรรมตามกาล, เอตัมมังคะละมุตตะมัง, กิจสี่อย่างนี้เป็นมงคลอันสูงสุด,

ตะโป จะ, ความเพียรภาทกิเลส, รัมมะจะริยัญจะ, การประพฤติพรหมจรรย์, อะริยะสัจจาณะ ทัสสะนัง, การเห็นอริยสัจจ์, นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ, การทำพระนิพพานให้แจ้ง, เอตัมมังคะละมุตตะมัง, กิจสี่อย่างนี้เป็นมงคลอันสูงสุด.

สุกฺกัฏฐัสสะ โลกะรัมเมหิ จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ, จิตของผู้ได้อันโลกธรรมทั้งหลาย, ถูกต้องแล้วย่อมไม่หวั่นไหว, อะโสกัง, เป็นจิตไม่เศร้าโศก, วิระขัง, เป็นจิตไร้รูปกิเลส, เขมมัง, เป็นจิตอันเกษมसानต์, เอตัมมังคะละมุตตะมัง, กิจสี่อย่างนี้ เป็นมงคลอันสูงสุด,

เอตาทิสานี กัตตะวานะ สัพพัตถะมะปราชิตา, สัพพัตถะ
 โสตถิง กัจฉันตี ตันเตสังมังคะละมุตตะมันตี, ทุมฺเฑวตาและมนุษย์ทั้งหลาย,
 ได้กระทำมงคลทั้ง ๓๘ ประการเหล่านั้นให้มีในตนได้แล้ว, จึงเป็นผู้ไม่พ่ายแพ้
 ในที่ทั้งปวง, ย่อมถึงความสวัสดิ์ในทุกสถาน, ทั้งหมดนี้เป็นมงคล คือเหตุให้ถึง
 ความเจริญก้าวหน้าอันสูงสุด, ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายเหล่านั้นโดยแท้,
 อิติ. ด้วยประการฉะนี้แล.

๔. ธรรมเนียมเมตตสูตร

กระระณิยะมัตถะกุสะเลนะ ยันตัง สันตัง ปะทัง อภิสะเมจจะ
 กิจนั้นได้อันพระอริยเจ้า บรรลุพุทธอันระงับกระทำแล้ว, กิจนั้นอันกุลบุตรผู้ฉลาดใน
 ประโยชน์พึงกระทำ สักโก อุษุ จะ สุหุชฺช จะ กุลบุตรนั้น พึงเป็นผู้อาจหาญ
 และซื่อตรงดี สุวะโจ จัสสะ มุฑุ อะนะติมานี เป็นผู้ที่ว่าง่าย อ่อนโยน
 ไม่มีอติมานะ

สันตฺตสะโก จะ สุกะโร จะ เป็นผู้สันโดษเลี้ยงง่าย อปฺปะกิจโจ
 จะ สัตถะหุกะวุตตี เป็นผู้ที่มีกิจธุระน้อย ประพฤติเบากายจิต สันตินทริโย จะ
 นิปะโก จะ มีอินทริย์อันระงับแล้ว มีปัญญา อปฺปะกัฟโโก กุเลสุ อะนะ-
 นุกิโท เป็นผู้ไม่คะนอง ไม่พัวพันในสกุลทั้งหลาย นะ จะ บุททัง สะมา-
 จะเร กิณฺณิ เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยฺยัง วิญญูชนติเตยนชนทั้งหลายได้
 ด้วยกรรมอันใด, ไม่พึงประพฤติกกรรมอันนั้นเลย, (พึงแผ่ไมตรีจิตไปในหมู่สัตว์ว่า)

สุชินโน วา เขมิโน โหนตุ สัพเพ สัตตา ภาวะันตุ สุขิตตฺตา
 ขอสัตว์ทั้งปวง จงเป็นผู้มีสุข, มีความเกษม มีตนถึงความสุขเถิด เย เกจิ ปาณะ
 ภูตฺตติ สัตว์มีชีวิตทั้งหลาย เหล่าใดเหล่าหนึ่งมีอยู่ ตะสา วา ถาวะรา วา
 อะนะวะเสตา ยังเป็นผู้สะดุ้ง (คือมีตันทา), หรือเป็นผู้มั่นคง (ไม่มีตันทา)
 ทั้งหมดไม่เหลือ ทิฆา วา เย มะหันตา วา มัชฌิมา รัสสะกา อณุกะถุลา

เหล่าไฉยหรือใหญ่ หรือปานกลางหรือสั้น, หรือหอม พื ทิฏฐา วา เย จะ
 อะทิฏฐา เย จะ ทูเร ะสันติ อะวิทูเร เหล่าใดที่เราเห็นแล้ว หรือมิได้เห็น
 เหล่าใด, อยู่ในที่ไกลหรือที่ไม่ไกล กุลา วา สัมภะเวสี วา ที่เกิดแล้ว หรือ
 กำลังแสวงหาภพก็ดี สัพพะ สัตตา ะวันตุ สุขัตตตา ขอสัตว์ทั้งปวงเหล่านั้น,
 จงเป็นผู้มีตนถึงความสุขเถิด นะ ะโร ะรัง นิกุพเพอะ สัตว์อื่นไม่พึงข่มเหง
 สัตว์อื่น นาทิมัญญะอะ กักกะจิ นัง กิญจิ อย่าพึงดูหมิ่นอะไรๆ เขาในที่ใดๆ
 เลย พะยาโรสะนา ะฎิณะสัจญา นานุญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเจยยะ
 ไม่ควรปรารถนาทุกข์แก่กันและกัน, เพราะความกริ้วโกรธและความคุมแค้น มาตา
 ยะธา นียัง ปุตตัง อาชสา เอะปะตตะมะนุรักเข มารดาถนอมลูกคนเดียว
 ผู้เกิดในตน, ด้วยยอมพร่าชีวิตได้ ฉนโค เอวมปี สัพพะภูเตสุ มานะสัมภา
 วะเย อะปะริมาณัง พิงเจริญเมตตา มีในใจ, ไม่มีประมาณในสัตว์ทั้งปวง, แม้
 ฉนนั้น

เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง บุคคล
 พิงเจริญเมตตา มีในใจ, ไม่มีประมาณไปในโลกทั้งสิ้น อุทัง อะโธ จะ
 ติริยัญจะ ทั้งเบื้องบนเบื้องต่ำเบื้องเฉียง อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง
 เป็นธรรมอันไม่คับแคบ ไฉนแล้ว ไม่มีศัตรู ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา ผู้เจริญ
 เมตตาจิตนั้น, ยืนอยู่ก็ดี เดินไปก็ดี นั่งแล้วก็ดี สะยาโน วา ยาวะตัสสะ
 วิกะตะมิทโธ นอนแล้วก็ดี เป็นผู้ปราศจากความง่วงนอนเพียงใด เอตัง สะติง
 อะธิญญะยะ ก็ตั้งสติอันนั้นได้เพียงนั้น พรัหฺมะเมตัง วิหารัง อิระมาหุ
 บัณฑิตทั้งหลาย กล่าวภริยาอันนี้ว่า, เป็นพรหมวิหารในพระศาสนานี้ ทิฏฐัญจะ
 อะนุปะกัมมะ สีละวา บุคคลที่มีเมตตา ไม่เข้าถึงทิฏฐิ เป็นผู้ไม่มีศีล ทัสสะเนนะ
 สัมบันโน ถึงพร้อมแล้วด้วยทัสสะนะ (คือโสดาปัตติมรรค) กาเมสุ วินยยะ
 เจริง นำความหมกมุ่นในกามทั้งหลายออก นะ หิ ชาตุ กัพะเสยยัง ปุณะ
 เรตตีติ ย่อมไม่ถึงความนอน (เกิด) ในครรภ์อีก โดยแท้ทีเดียวแล.

๕. ยันทุนนินิมิตตัง

ยันทุนนินิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ โย จามะนาโป สะกุกัสสะ สัทโท ปาบัคคะโท ทุสสุปั้ง อะกัณตัง พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ลางซัวร่ายอันใด และอวมงคลอันใด, เสี่ยงนก เป็นที่ไม่ชอบใจอันใด และบาปเคราะห์อันใด, สุปิน (ความฝัน) ซัวอันไม่พอใจอันใด มีอยู่, ขอสิ่งเหล่านั้น จงถึงความพินาศไป ด้วยอานุภาพพระพุทธเจ้า

ยันทุนนินิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ โย จามะนาโป สกุกัสสะ สัทโท ปาบัคคะโท ทุสสุปั้ง อะกัณตัง ฐัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ลางซัวร่ายอันใด และอวมงคลอันใด, เสี่ยงนก เป็นที่ไม่ชอบใจอันใด และบาปเคราะห์อันใด, สุปิน (ความฝัน) ซัวอันไม่พอใจอันใด มีอยู่, ขอสิ่งเหล่านั้น จงถึงความพินาศไป ด้วยอานุภาพพระธรรมเจ้า

ยันทุนนินิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ โย จามะนาโป สะกุกัสสะ สัทโท ปาบัคคะโท ทุสสุปั้ง อะกัณตัง สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ลางซัวร่ายอันใด และอวมงคลอันใด, เสี่ยงนก เป็นที่ไม่ชอบใจอันใด และบาปเคราะห์อันใด, สุปิน (ความฝัน) ซัวอันไม่พอใจอันใด มีอยู่, ขอสิ่งเหล่านั้น จงถึงความพินาศไป ด้วยอานุภาพพระสงฆ์เจ้า

๖. เทวะตายุโยชะนะคาตา

ทุกขัปปัตตา จะ นิตทุกขา กะขัปปัตตา จะ นิตกะขา โสกัปปัตตา จะ นิสโสกา โหนตุ สัพเพ ปาณิน ขอสรรพสัตว์ทั้งหลาย ที่ถึงแล้วซึ่งทุกข์ จงเป็นผู้ไม่มีทุกข์, และที่ถึงแล้วซึ่งภัย จงเป็นผู้ไม่มีภัย, และที่ถึงแล้วซึ่งโรค จงเป็นผู้ไม่มีโรค

เอตตาวะตา จะ อัมเหติ สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง สัพเพ เทวานุโมทันตุ และขอเหล่าเทพเจ้าทั้งปวง จงอนุโมทนาซึ่งบุญสมบัติ, อันเราทั้งหลายก่อสร้างแล้ว ด้วยเหตุมีประมาณเท่านั้น

สัพพะสัมปัตตีสัทธา เพื่ออันสำเร็จสมบัติทั้งปวง
 ทานัง ทะกัณฺตุ สัทธาเย มนุชฺชังหลาย จงให้ทานด้วยศรัทธา
 สीलัง รักษัณฺตุ สัทธะทา จงรักษาศีลในกาลทั้งปวง
 ภาวนาภีระตา โหนฺตุ จงเป็นผู้ยินดีแล้วในภาวนา
 กัจฉันฺตุ เทวะตา กะตา เทพดาทั้งหลายที่มาแล้ว เชิญกลับไปเถิด
 สัพเพ พุทฺธา ทะลัปปัตตา พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ล้วนทรงพระกำลัง
 ทั้งหมด

ปัจเจกานัญจะ ยัง ทะลััง อะระหันตานุญจะ เตชะนะ รักษััง
 พันชามิ สัพพะโส กำลังใดแห่งพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย, และแห่งพระอรหันต์
 ทั้งหมดมีอยู่, ข้าพเจ้าขอผูกความรักษา, ด้วยเดชแห่งกำลังนั้น โดยประการทั้งปวง

๗. พุทธวิธีชนะมาร

พุทธชัยมงคลคาถา

๑. พาหุง สหัสตมะณินิมิตตะสาธุณันตัง กริเมชะลััง อุทิศ-
 โธระสะเสนะมารัง ทานาภิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา กะวะตุ
 เต ชะยะมังคะลานิ พระจอมมุนี ได้ชนะพญามาร, ผู้ริมหิตแขนงมากตังพัน ถือ
 อาวุธครบมือ, ชีคฆสารคริเมชะละ พร้อมด้วยเสนามารโหรร้องก้องกึก, ด้วยธรรมวิธี
 ทานบารมีเป็นต้น, ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัย-
 มงคลนั้น

๒. มาราคีระกะมะภิชุฉิตะสัพพะรัตติง โธรัมปะนาพะวะกะ-
 มักะมะถัทธิชะยักขัง ขันตีสุทนต์ะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา
 กะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ พระจอมมุนี ได้ชนะอาฬวกยักษ์, ผู้มีจิตกระด้าง
 ปราศจากความอดทน, มีฤทธิ์พิลึกยิ่งกว่าพญามารเข้ามาต่อสู้ซึ่งนักจนตลอดรุ่ง, ด้วย
 วิธีทรมานเป็นอันดี, คือพระขันตี (ความอดทน), ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่
 ท่าน, ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๓. นาทาภิริง กะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง ทาวักกัจจกมะสะนะวีระ
 สุกทารุณันตัง เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา กะวะตุ
 เต ชะยะมังคะลานิ พระจอมมุนี ได้ชนะช้างตัวประเสริฐชื่อนาพาดีรี, เป็นช้าง
 เมายิ่งนักแสนที่จะทารุณ, ประดุจไฟป่าและจักรารุชและสายฟ้า, ด้วยวิธีรดลงด้วยน้ำ
 คือพระเมตตา, ขอขัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคล
 นั้น

๔. อุภิตตะขัคคะมะติหัตตะสุทารุณันตัง ชาวันติโยชนะประลัง-
 กุลิมาละวันตัง อิทธีภิสังชะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา กะวะตุ
 เต ชะยะมังคะลานิ พระจอมมุนี มีพระหฤทัยไปในที่จะกระทำอิทธิปาฏิหาริย์,
 ได้ชนะโจรชื่อนาคูลิมาล, (ผู้มีพวงคือนิ้วมือนมนุษย์) แสรนร้ายกาจมีฝีมือ, ถือดาบ
 วิ่งไล่พระองค์ไปเส้นทาง ๓ โยชน์, ขอขัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่ง
 พุทธชัยมงคลนั้น

๕. กัตวานะ กัญฐะมูทะรัง อิวะ กัทภิเนีย จัญจายะ ทูฏฐะวะจะนัง
 ชะนะกายะ มัชฌะ สันเตนะ' โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา
 กะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ พระจอมมุนี ได้ชนะความกล่าวร้ายของนางจัญจ-
 มาณวิกา, ทำอาการประหนึ่งว่ามีครรภ, เพราะทำไม่มีหลักฐานอันกลม ให้เป็น
 ประดุจมีท้อง, ด้วยวิธีสมาธิอันงาม, คือความระงับพระหฤทัยในท่ามกลางหมู่ชน,
 ขอขัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๖. สัจจัง วิหาชะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง วาทากิโรปีตะมะนัง
 อติอันธะภูตัง บัญญาปะที่ปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา กะวะตุ
 เต ชะยะมังคะลานิ พระจอมมุนี รุ่งเรืองแล้วด้วยประทีป คือปัญญา, ได้ชนะ
 สัจจกนิครนถ์, ผู้มีอักษมาสัยในที่จะสละเสียซึ่งความสัตย์, มีใจในที่จะยกถ้อยคำของ
 ตน ให้สูงดุจยกธง, เป็นผู้มัตมนยิ่งนัก, ด้วยเทศนาญาณวิธี, คือรู้อักษมาสัยแล้ว
 ตรัสเทศนา, ขอขัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๑. นันโทปะนันทะกษะกัง วิพฐัง มะหิทฺธิง ปุตเตนะ เถระกษะ-
 เคนะ ทะมาปะยันโต อิทฺฐปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา
 กะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ พระจอมมุนี โปรดให้พระโมคคัลลานเถระพุทธ-
 ชีโนรส, นิรมิตกายเป็นนาคราชไปทรมานพญานาคราช ชื่อนันโทปะนันทะ, ผู้มี
 ความรู้ผิด มีฤทธิ์มาก, ด้วยวิธีอันให้อุปเท่ห์แห่งฤทธิ์แก่พระเถระ, ขอขัยมงคล
 ๕ ทงหลาย จึงมีแก้ท่าน, ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

๒. ทุกกาหะทิฏฐิกษะเคนะ สุกฺกฐะหัตถัง พฺรหฺมิง วิสุทฺธิชฺชติ-
 มิทธิพะภาภินัง ญาณาอะแทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา
 กะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ พระจอมมุนี ได้ชนะพรหมผู้มีนามว่า ท้าวพกา,
 ผู้มีฤทธิ์ มีอันสำคัญคนว่าเป็นผู้รุ่งเรืองด้วยคุณอันบริสุทธิ, มีมืออันท้าวภูงค,
 คือทิฏฐิที่ตนถือผิดครั้งไว้แน่นแน่นแล้ว, ด้วยวิธีวางยาอันพิเศษคือเทศนาญาณ,
 ขอขัยมงคลทงหลาย จึงมีแก้ท่าน, ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

เอาปี พุทธะชะยะมังคะละอฏฺฐะกาธา โย วาจะโน ทินะทินะ
 สระเรเต มะตันที หิตะวานะเนกะวิวิธานิ จุบัททะวานิ โมกขัง สุขัง
 อธิกะเมยยะ นะโร สะบฺบิณฺโญ นรชนโต มีปัญญา ไม่เกียจคร้าน, สวดกิติ
 ระลึกกิติ ซึ่งพระพุทธชัยมงคล ๘ คาถา, แม้เหล่านี้ทุกๆวัน, นรชนนั้นจะฟัง
 ละเสียได้ ซึ่งอุปัทวันตรายทงหลาย, มีประการต่างๆเป็นเอนก, ถึงซึ่งวิโมกขสิवालย์
 อันเป็นบรมสุขแล.

มหาการุณิก โนาโ ผู้เป็นที่พึ่งของสัตว์ ประกอบแล้วด้วยพระมหากรุณา
 หิตายะ สัพพะปาณินัง ปุเรตฺวา ปาระมี สัพพะฯ ยังบารมีทงหลายทงปวงให้
 เต็มเพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์ทงหลาย บัดนี้ สัมโพธิมุตตะมัง ถึงแล้วซึ่ง
 ความตรัสรู้อันอุดม เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ ด้วยความกล้าคำสัตย์นี้ โหตุ เต
 ชะยะมังคะลัง ขอขัยมงคลจึงมีแก้ท่าน

๘. ชยันโต

ชยันโต โทชียา มูเต สักยานัง นันทิวัจฉะโน เอวัง ตะวัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล อะปะราชิตะบัลลังเก สีเส ปะฐะโวโปกชะเร อะภิสเสถ สัพพะพุทธานัง อักกัปปัตโต ปะโมทะติ ขอท่านจงมีชัยชนะ, ในมงคลพิธีเหมือนพระจอมมุนีทรงชนะมารที่โคนโพธิพฤกษ์, ถึงความเป็นผู้เลิศ ในสรรพพุทธานุเสก, ทรงปราโมทย์อยู่บนอปราชิตบัลลังก์อันสูง, เป็นจอมมหา-
ปฐพี, ทรงเพิ่มพูนความยินดีแก่เหล่าประยูรญาติศากยวงศ์จะนั้นเทอญ

สุนัขขัตตัง สุมังคะลัง เวลาที่สัตว์ประพฤติชอบ ชื่อว่าฤกษ์ดี มงคลดี
สุปะภาตัง สุขุญฺฐิตัง สว่างดี รุ่งดี สุขะโณ สุขุหุตโต จะ และขณะดี ครุดี
สุยัญฺฐัง พรหมะจาริสฺส บูชาดีแล้ว ในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย ปะทักษิณัง
กายกรรม เป็นประทักษิณ ส่วนเบื้องขวา วาจากัมมัง ปะทักษิณัง
วจีกรรม เป็นประทักษิณ ส่วนเบื้องขวา ปะทักษิณัง มะโนกัมมัง มโนกรรม
เป็นประทักษิณ ส่วนเบื้องขวา ปะณิธิ เต ปะทักษิณา ความปรารถนาของท่าน
เป็นประทักษิณ ส่วนเบื้องขวา ปะทักษิณานิ กัตวานะ สัตว์ทั้งหลาย ทำกรรม
อันเป็นประทักษิณ ส่วนเบื้องขวาแล้ว ละกันตัดเถ ปะทักษิเณ ย่อมได้ประโยชน์
ทั้งหลาย อันเป็นประทักษิณ ส่วนเบื้องขวา

- ๑ ภาวะตุสัพพะมังคะลัง, ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน, รักขันตุสัพพะเทวะตา, ขอเหล่าเทวดา (ทั้งปวง) จงรักษาท่าน, สัพพะพุทธานุภาเวนนะ, ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้า (ทั้งปวง), สะทา โสตถิ ะวันตุ เต, ขอความสวัสดิ์ทั้งหลาย, จงมีแต่ท่านทุกเมื่อ,
- ๒ ภาวะตุสัพพะมังคะลัง, ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน, รักขันตุสัพพะเทวะตา, ขอเหล่าเทวดา (ทั้งปวง) จงรักษาท่าน, สัพพะธัมมานุภาเวนนะ, ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม (ทั้งปวง), สะทา โสตถิ ะวันตุ เต, ขอความสวัสดิ์ทั้งหลาย, จงมีแต่ท่านทุกเมื่อ,

๑. ภาวะตุสัพพะมังคะลัง, ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน, รักขันตุสัพพะเทวะตา, ขอเหล่าเทวดา (ทั้งปวง) จงรักษาท่าน สัพพะสังฆานุกาเวนะ, ด้วยอนุภาพแห่งพระสงฆ์ (ทั้งปวง), สะทา โสตถี ะวันตุ เต, ขอความสวัสดิ์ทั้งหลาย, จงมีแต่ท่านทุกเมื่อ เทอญ.

๙. ปราภาวสุตตะปาฐะ

(หันทะ มะยัง ปะระกะวะสุตตะปาฐัง ะณามะ เส)

สุวิชาโน ะวงังโหติ

ผู้ดีเป็นผู้เจริญ,

ทิวาโน ปะระกะโว

ผู้ซื่อเป็นผู้เสื่อม,

ธัมมะกาโม ะวงัง โหติ

ผู้ใคร่ธรรมเป็นผู้เจริญ,

ธัมมะเทสสี ปะระกะโว

ผู้เกลียดชังธรรมเป็นผู้เสื่อม,

๑. ะสันตัสสะ ปิยา โหนติ

นะ สันต กุรุต ปิยัง,

อะสะตัง ธัมมัง โรเจติ

ตัง ปะระกะวะโต มุยัง.

ผู้ใดทำความรักในคนพาล, ไม่ทำความรักในบัณฑิต, เขาชอบใจกรรมของคนพาล, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

๒. นิททาสีลี สะภาสีลี

อะนุฏฐาตา จะ โย นะโร.

อะละโส โภระบัญญัติโน

ตัง ปะระกะวะโต มุยัง.

ผู้ใดเป็นผู้ชอบนอนหลับ, ชอบพูดคุย, ไม่ขยันมักเกียจคร้านการงาน, และเป็นคนมักโกรธ, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

๓. โย มาตะรัง ปิตะรัง วา

ชิตณะกัง ะตะโยพะนัง.

ปะหุสันโต นะ ะระติ

ตัง ปะระกะวะโต มุยัง.

ผู้ใดมีความสามารถอยู่, ไม่เลี้ยงดูบิดามารดา ผู้แก่เฒ่าชราแล้ว, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

๔. โย พราหมณ์มัง สะมะณัง วา อัญญัง วาปี ะฉนิพะกัง,
มุสาวทนะ วัณฺเฑติ ตัง ปะราคะวะโต มุขัง.

ผู้ใดหลอกหลวงสมณะพราหมณ์, หลอกแม้ฉนิพกคนขอทานอื่นใด ด้วย
มุสาวจา, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

๕. ปะหุตะวัตโต ปุริโส สะหิรัญญุ สะโกชะ โน,
เอโก กุญชะติ สาธุนิ ตัง ปะราคะวะโต มุขัง.

ผู้ใดมีทรัพย์สิ้นเงินทองมีของเหลือกินเหลือใช้, เขาบริโภคของที่ดีๆ นั้น
แต่ผู้เดียว, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

๖. ชาติถักโธ ณะนะถักโธ โถตตะถักโธ จะ โย นะโร,
สัจญุติมะติมัญญุติ ตัง ปะราคะวะโต มุขัง.

ผู้ใดหยิ่งเพราะชาติกำเนิด, หยิ่งเพราะทรัพย์, หยิ่งเพราะโคตร, แล้ว
ดูหมิ่นซึ่งญาติของตน, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

๗. อิตถิธุตโต สุราธุตโต อักกะธุตโต จะ โย นะโร,
ลัทธัง ลัทธัง วินาสติ ตัง ปะราคะวะโต มุขัง.

ผู้ใดเป็นนักเลงหญิง นักเลงสุรา และนักเลงเล่นการพนัน, เขาได้ทำลาย
ทรัพย์ที่หามาได้ ให้พินาศฉิบหายไป, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

๘. เสหิ ทาเรหิ อะสันตฺตุญฺโฐ เวสิยาสุ ปะทุสสะติ,
ทุสสะติ ปะระทาเรสุ ตัง ปะราคะวะโต มุขัง.

ผู้ใดไม่พอใจรักใคร่ในภรรยาตน, กลับไปเที่ยวชกชนกับหญิงแพศยา,
และลอบทำชู้กับภรรยาของผู้อื่น, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

๙. อะตตะโยพะพะโน โปโส อานติ ติมพะรุตตะนิง,
ตัสสา อิสสา นะ สุปะติ ตัง ปะราคะวะโต มุขัง.

ชายได้ผู้ถึงวัยแก่เฒ่าชราแล้ว, ได้นำหญิงสาวแรกเริ่มมาเป็นภรรยา,
เขานอนไม่หลับเพราะความหึงหวง และห้วงอาลัยในหญิงนั้น. ข้อนั้นเป็นทาง
แห่งความเสื่อม.

๑๐. อิตถิง โสณทิง วิกริณิง   ปุริสัง วาปี ตาทิสัง,
อิสสระริยัสสัมมิง ฐุเปติ   คัง ปะระกะวะโต มุขัง.

ชายใดตั้งหญิงนักเลงใช้จ่ายสุรุยสุรายมาเป็นแม่เรือน,   และหรือหญิงใด
ตั้งชายนักเลงใช้จ่ายสุรุยสุรายมาเป็นพ่อเรือน,   ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

๑๑. อัมปะปะโกโก มะหัตถัมโห   ชัตติเย ชาอะเต กุเล,
โส จะ รัชชัง ปัตตะยะติ   คัง ปะระกะวะโต มุขัง.

ผู้ใดเกิดในตระกูลกษัตริย์, มีโภคะน้อย, แต่มีความอยากใหญ่   ปรารถนา
ราชสมบัติ,   ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

เอเต ปะระกะเว โลเก   บังจิโล สะมะเวกขิยะ,
อะริโย ทัสสะนะสัมบันโน   สะ โลเก กะชะเต สิวัง.

ผู้เป็นบัณฑิตสมบูรณ์ด้วยความเห็นอันประเสริฐ, ได้เห็นเพศแห่งความเสื่อม
ทั้งหลายเหล่านั้นชัดแล้ว, ทำนอมน่วนสิ่งเหล่านั้นเสีย.   เมื่อเป็นเช่นนั้น   ท่านจึงพบ
และเสพแต่โลกซึ่งมีแต่ความเจริญ   ฝ่ายเดียว.

อิต्ธิ คัมปะปะการจะนณเ.

๑๐. บุคคล ๔ จำพวก

ตะโม ตะมะปะระยะโน	มิตมาแล้ว	มิตต่อไป
ตะโม โชติปะระยะโน	มิตมาแล้ว	สว่างต่อไป
โชติ ตะมะปะระยะโน	สว่างมาแล้ว	มิตต่อไป
โชติ โชติปะระยะโน	สว่างมาแล้ว	สว่างต่อไป

๑๑. คนจะดีหรือเลวอยู่ที่พฤติกรรม การกระทำ

นะ ชัจจา วะสะโล โหติ	จะเป็นคนเลวเพราะชาติกำเนิดก็หาไม่
นะ ชัจจา โหติ ฬรัหฺมะโณ	จะเป็นคนดีเพราะชาติกำเนิดก็หาไม่
กัมมุนา วะสะโล โหติ	แต่จะเป็นคนเลวก็เพราะพฤติกรรมคือการ กระทำของตนเอง
กัมมุนา โหติ ฬรัหฺมะโณ	จะเป็นคนดีก็เพราะพฤติกรรมคือการกระทำ ของตนเอง

ภาค ๕ บทอนุโมทนาแปล

๑. อนุโมทนาคาถา (ให้พรแปล)

ยะธา วาริระหา ปุรา ประปุเรนติ-
สาคะรัง,

เอวะ เมวะ อีโต ทินนัง เปตานัง-
อุปะกัปปะติ,

อิจฉิตัง บัตติตัง คุมหัง,
จิปะมะวะ สะมิชณะตุ,

สัพเพ ปุเรนตุ สังกัปปา,
จันโท บัณณะระโส ยะธา,

มะณี โชติระโส ยะธา,
สัพพีติโย วิวัชขันตุ,

สัพพะโรโก วินัสสะตุ,
มา เต ภาวะัตวันตะราย,

สุขี ทิฆมายุโก ภาวะ,
อะภิวาตะนะสลีสสะ นิจจัง วุฑฒา-
ปะจาโยโน, จัตตาโร ธัมมา วาฑฒันติ
อายุ วันโณ สุขัง พะลัง.

ภาวะตุสัพพะมังคะลัง,
รักขันตุสัพพะเทวะตา,
สัพพะพุทธานุภาเวนะ,
สัพพะธัมมานุภาเวนะ,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ,
สะทา โสถถิ ภาวะันตุเต,

ห้วงน้ำที่เต็มย่อมยังสมุทรสาครให้บริบูรณ์
ได้ฉันท,

ทานที่ท่านอุทิศให้แล้วในโลกนี้, ย่อม
สำเร็จประโยชน์แก่ผู้ทีละโลกนี้ไปได้แล้ว
ฉะนั้น,

ขออริกุสุผลที่ท่านปรารถนาแล้วตั้งใจแล้ว,
จงสำเร็จโดยฉับพลัน,

ขอความดำรงทั้งปวงจงเต็มที่,
เหมือนพระจันทร์ในวันเพ็ญ,

เหมือนแก้วมณีอันสว่างไสวควรยินดี,
ความจัญไรทั้งปวงจงบาราาศไป,

โรคทั้งปวงของท่านจงหาย,
อันตรายอย่ามีแก่ท่าน,

ท่านจงเป็นผู้มีความสุข มีอายุยืน,

พรสี่ประการคือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ,
ย่อมเจริญแก่บุคคล, ผู้มีปกติให้วิกราบ,
มีปกติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่เป็นนิจ, ด้วย
ประการฉะนี้แล

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน,

ขอเหล่าเทวดาจงรักษาท่าน,

ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธรเจ้า,

ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม,

ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์,

ขอความสวัสดิ์ทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน
ทุกเมื่อเทอญ.

๒. โภชนะนทานานุโมทนาคาถา

อายุโท พะละ โท ฐโร,	ผู้มีปัญญาให้อายุ ให้กำลัง,
วัณณะโท ประภิกาณะโท,	ให้วรรณะ ให้ปฏิภาณ,
สุขัสสะ ทาทา เมธาวิ,	ผู้มีปัญญาให้ความสุข,
สุขัง โส อธิกัจจะติ,	ย่อมได้ประสพสุข,
อายุง ทัตตะวา พะลัง วัณณัง-	บุคคลผู้ให้อายุ พละ วรรณะ สุขะ
สุขัญจะ ประภิกาณะโท,	และปฏิภาณ,
พินายุ ยะสะวา โหติ ยัตตะ-	ไปเกิดในที่ใดๆย่อมเป็นผู้มีอายุยืน มียศ
ยัตถูปะบิขชะ ตีติ.	ในที่นั้นๆ ดังนี้.

๓. สัพพะโรคะวินิมุตโต

สัพพะโรคะวินิมุตโต	ท่านจะเป็นผู้พ้นจากโรคทั้งปวง,
สัพพะสันตาปะวัชชีโต,	จงวางเว้นจากความเดือดร้อนทั้งปวง,
สัพพะเวระมะตักกันโต.	จงล่วงเสียซึ่งเวรทั้งปวง,
นิพพุโต จะ ตูวัง ภาวะ,	จงถึงความดับไปซึ่งทุกข์ทั้งปวงแห่งท่าน
สัจจะนะ จะ สีเลนะ จะ,	ทั้งหลาย,
ขันตีเมตตา พะเลนะ จะ,	ด้วยสัจจะที่ดี ด้วยศีลที่ดี,
เตสัง พุทธานัง,	ด้วยพลังแห่งขันติ และเมตตาที่ดี,
อะนุรัก ขันตุ เต,	แห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย,
อะโรคะ เยนะ จะ,	จงรักษาท่านทุกเมื่อ,
สุขนะ จะ,	ด้วยสภาวะหาโรครมิได้ก็ดี,
โหนตุ เต,	ด้วยความสุขที่ดี,
	จงมีแต่ท่านทุกเมื่อเทอญ.

๔. โสวัตตะถลักโท

โสวัตตะถลักโท สุขิโต,

วิรุพโท พุทธะสาสะเน,

อะโรโล สุขิโต โหหิ,

สะหะ สัพเพหิ ญาคิกิ,

สาอัตตะถลักทา สุขิตา,

วิรุพทา พุทธะสาสะเน,

อะโรกา สุขิตา โหหิ,

สะหะ สัพเพหิ ญาคิกิ,

เตอัตตะถลักทา สุขิตา,

วิรุพทา พุทธะสาสะเน,

อะโรกา สุขิตา โหหะ,

สะหะ สัพเพหิ ญาคิกิ,

ท่านชายจึงเป็นผู้มีประโยชน์, อันได้
แล้วถึงแล้วซึ่งความสุข,

เจริญในพระพุทธศาสนา,

ไม่มีโรคถึงแล้วซึ่งความสุข,

พร้อมไปด้วยญาติทั้งหลาย,

ท่านหญิงจึงเป็นผู้มีประโยชน์, อันได้
แล้วถึงแล้วซึ่งความสุข,

เจริญในพระพุทธศาสนา,

ไม่มีโรคถึงแล้วซึ่งความสุข,

พร้อมไปด้วยญาติทั้งหลาย,

ท่านชายและหญิง, จึงเป็นผู้มีประโยชน์,
อันได้แล้วถึงแล้วซึ่งความสุข,

เจริญในพระพุทธศาสนา,

ไม่มีโรคถึงแล้วซึ่งความสุข,

พร้อมไปด้วยญาติทั้งหลาย, ทั้งชายและ
หญิง, จงรักษาศีลให้บริบูรณ์เทอญ.

๕. อัคคัปปะสาหะสุตตะคาถา

อัคคะโต เว ปะสันนัง อักคัง-

ธัมมัง วิชานะตัง,

อัคเค พุทเธ ปะสันนัง,

ทักขิณเยเย อะนุตตะเร,

เมื่อบุคคลรู้จักธรรมอันเลิศ, เลื่อมใส
แล้วโดยความเป็นของเลิศ,

เลื่อมใสแล้วในพระพุทธเจ้าผู้เลิศ,

ซึ่งเป็นทักษิณเยยะบุคคลอันเยี่ยมยอด,

อักเค ธัมเม ปะสันนัง, เลื่อมใสแล้วในพระธรรมอันเลิศ,
 วิศวุปะสะเม สุข, ซึ่งเป็นธรรมปราศจากกามราคะ สงบระงับเป็นสุข
 อักเค สังฆะ ปะสันนัง, เลื่อมใสแล้วในพระสงฆ์ผู้เลิศ,
 ปุญญักเขตเต อะนุตตะเร, ซึ่งเป็นบุญเขตอย่างยอดเยี่ยม,
 อักกัสสะมิง ทานัง ทะทะตัง, ถวายทานในท่านผู้เลิศ,
 อักคัง ปุญญัง ปะวัฑฒะคิ, บุญที่เลิศย่อมเจริญ,
 อักกิง อายุ จะ วัฒนโณ จะ, อายุรณะที่เลิศ,
 ยะโส กิตติ สุขัง พะลัง, และยศเกียรติคุณสุขะพละที่เลิศย่อมเจริญ,
 อักกัสสะ ทาทา เมธาวิ, ผู้มีปัญญาตั้งมั่นในธรรมอันเลิศ,
 อักคะ ธัมมะ สะมาหิโต, และให้ทานแก่ท่านผู้มีธรรมอันเลิศ,
 เทวะ ภูโต มะนุสโสวา, จะไปเกิดเป็นเทวดา หรือเป็นมนุษย์ก็ตาม
 อักกัปปัตโต ปะโมทะตติ. ย่อมถึงความเป็นผู้เลิศ อันบันเทิงอยู่ดังนี้แล.

อ. กาละทานะสุตตะคาถา

กาลเด ทะทันทิ สะบิญญา ะทัญญู วัตะมัจฉะรา,
 ผู้มีปัญญารอบรู้และปราศจากความตระหนี่,
 กาลนะ ทินนัง อะริเยสุ อุกุญเเตสุ ตาทิสู,
 ย่อมถวายทานตามกาละสมัย, ในพระอริยเจ้าทั้งหลาย ผู้ประพฤติดีตรงคงที่,
 วิปะสันนะมะนา ตัสสะ วิปฺลา โหติ ทักขิณา,
 เมื่อมีใจเลื่อมใสศรัทธาแล้ว, ทักขิณาทานย่อมมีผลอันไพบูรณ์,
 เย ตัตตะ อโนโมทันทิ เวชยาวัจจัง กะโรนติ วา,
 ชนทั้งหลายเหล่าใดร่วมอนูโมทนา, หรือช่วยกระทำการชวนชวยในทานนี้,
 นะ เตะนะ ทักขิณา โอนา, ทักขิณาทานนั้นมิได้พร่องไปด้วยเหตุแห่งอนูโมทนา
 นนฺเลย,
 ของท่าน, ะมกฺกุณฺณ

เตปี ปุณฺณุตตะ ภาทินโน, แม้นผู้ร่วมอนุโมทนา ก็มีส่วนแห่งบุญด้วย,
 ตัสสะมา ทะเท อปฺเปภาวนะจิตโต ยัตถะ ทินนัง มะหฺปพะลัง,
 เพราะฉะนั้น เมื่อบุคคลไม่มีจิตท้อถอยในทาน, ทานนั้นย่อมมีผลมาก,
 ปุณฺณานิ ประระโลกัสสะมิง ปะติฏฐา โหนติ ปาณินันติ.

บุญที่ทำแล้ว, ย่อมเป็นที่พึงของท่านทั้งหลาย ในกาลข้างหน้าได้แล.

๗. ติโรกุททะกัณเฑคาถา

อะทาสี เม อะทาสี เม ญาตีมิตตา สะชา จะ เม เปตานัง, ทักขินัง
 ทักขาปุทเพ กะตะมะนุสสะรัง,

เมื่อบุคคลได้มาระลึกถึงคุณอุปการะ, อันท่านได้กระทำแล้วแก่ตนในกาล
 ก่อนว่า, ผู้นี้ได้ให้สิ่งนี้แก่เรา, ผู้นี้ได้ช่วยทำกิจนี้ของเรา, ผู้นี้เป็นญาติ
 เป็นมิตรของเราดังนี้, ก็ควรให้ทักษิณานุปาทาน, เพื่อผู้ที่จะโลกนินไป
 แล้วนั้น,

นะ หิ รุณฺณัง วา โสโก วา ยาวุญฺญา ปะริเทวะนา,

การร้องไห้ก็ดี, การเศร้าโศกก็ดี, หรือการรำไรรำพันอย่างอื่นก็ดี,
 บุคคลไม่ควรทำทีเดียว,

นะ ตัง เปตานะมัตถายะ,

เพราะการร้องไห้เป็นต้นนั้น, ไม่เป็นประโยชน์แก่ญาติทั้งหลาย,
 ผู้ที่ละโลกนินไปแล้ว,

เอวัง ติฏฺฐันติ ญาตะโย, ญาติทั้งหลายย่อมตั้งอยู่อย่างนั้น,

อะยฺญะจะ โข ทักขินา ทินนา, ก็ทักษิณานุปาทานนี้แล, อันท่านได้ให้แล้ว,

สังฆมฺหิ สุปะติฏฺฐิตา, ประดิษฐานไว้ดีแล้วในสงฆ์,

ทักขะรัตตัง หิตายัสสะ ฐานะโส อูปะกัปปะติ,

ย่อมสำเร็จประโยชน์แก่กุล, แต่ผู้ที่จะโลกนินไปแล้วนั้น, ตลอดกาลนาน
 ตามฐานะ,

โส ญาติธัมโม จะ อะยัง นิกัสสโต,

ญาติธรรมนั้นนี้, ท่านได้แสดงให้ปรากฏแล้วแก่ญาติทั้งหลาย, ผู้ที่ละ
โลกนี้ไปแล้ว,

เปตานะปูชา จะ กะตา อุทรา,

แลบูชาอย่างยิ่ง, ท่านก็ได้ทำแล้วแก่ญาติทั้งหลาย, ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้วนั้น,

พะลัญจะ ภิกขุ นะมะนุปะกัณนัง,

กำลังแห่งท่านพระภิกษุทั้งหลาย, ชื่อว่าท่านได้เพิ่มให้แล้วด้วย,

ตุมเหที ปุญญัง ปะสุตัง อะนัปะกัณติ,

ได้บุญไม่น้อย, ท่านได้ชวนชวายเป็นแล้วดังนี้.

๘. มงคลจักรวาลน้อย

สัพพะพุทธานุภาเวนะ,

ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง,

สัพพะธัมมานุภาเวนะ,

ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง,

สัพพะสังฆานุภาเวนะ,

ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง,

พุทธรระตะนัง ธัมมระตะนัง

ด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนะสามคือ,

สังฆระตะนัง, ติณณัง ระตะนานัง

พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ,

อานุกาเวนะ,

จะตุราสตีสะหัสสะธัมมิกขันธา

ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมขั้นแปดหมื่น

นุกาเวนะ,

สี่พัน,

ปิฎกัตตะขานุกาเวนะ,

ด้วยอานุภาพแห่งพระไตรปิฎก,

ชินะสาวะกานุกาเวนะ,

ด้วยอานุภาพแห่งพระสาวกของพระชินเจ้า,

สัพเพ เต โรคา สัพเพ เต ภะยา,

โรคทั้งหลายของท่าน, ภัยทั้งหลาย

ของท่าน,

สัพเพ เต อันตะรายา สัพเพ เต
อุปัตทวา,

สัพเพ เต กุณินิมิตตา สัพเพ เต
อะวะ มังคะลา,

วินัสสันตุ,

อายุวักกะโก, ณะนะวักกะโก,

สิริวักกะโก ยะสะวักกะโก,

พะละวักกะโก วัณณะวักกะโก,

สุชะวักกะโก โหตุ สัพเพทา,

ทุกชะโรคะภะยา เวรา,

โสกา สัตตุ จุปัตทวา,

อะเนกา อันตะรายา ปวีณัสสันตุ

จะ เตชะสา,

ชะยะสีทธี ณะนัง ลากัง,

โสตถิ ภาคะยัง สุขัง พะลัง,

สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ โภถัง,

วุทฒิ จะ ยะสะวา,

สะตะวัสสา จะ อายุ จะ,

ชิวะสีทธี ณะวันตุ เต,

อันตรายทั้งหลายของท่าน, อุปัตทวา
ทั้งหลายของท่าน,

นิมิตรร้ายทั้งหลายของท่าน, สิ่งไม่เป็น
มงคลทั้งหลายของท่าน,

จงพินาศไป,

ความเจริญอายุ ความเจริญทรัพย์,

ความเจริญสิริ ความเจริญยศ,

ความเจริญกำลัง ความเจริญวรรณะ,

ความเจริญสุขจงมีแก่ท่านในกาลทั้งปวง,

ความทุกข์ โรค ภัย และเวรทั้งหลาย,

ความโศก ศัตรู และอุปัตทวาทั้งปวง.

อันตรายทั้งหลายเป็นเอนกประการ,

จงพินาศไปด้วยเดชะ,

ความชนะ ความสำเร็จ ทรัพย์และลาภ,

ความสวัสดิ์ ความมีโชค ความสุขและกำลัง

สิริ อายุ วรรณะ โภคทรัพย์,

ความเจริญและความเป็นผู้มียศ,

การได้อายุยืนเป็นร้อยปี,

และความสำเร็จกิจในความเป็นอยู่จงมีแก่

ท่านในกาลทุกเมื่อเทอญ.